

Brassói Lapok

XXXIX. évfolyam
150. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1933. évi július 6

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre postai szétküldéssel havonként 60 lej, postautalványon átutalva, vagy a kiadóhivatal pénztárához befizetve. Aki pénzbeszedő megbízott útján fizet, az *beszedés díj* címén Brassóban további 2 lejt, vidéken 6 lejt fizet havonta. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. Magyarországon postataktó rékpénztári számlánk száma 12.174. — **HIRDETÉSEK** díja: hirdetési oldalon 5 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Most miért hallgatnak?

Totalitás és autoritás! Eleinte nem is értettük jól és tisztán ezeket az új fogalmakat. Nem értettük őket, mert — nagyon régiek. A középkori rendi állam maradványai, amelyek a polgári állam demokráciájában és radikalizmusában hovatovább már szinte elcsökevényesedtek.

Most már értjük a fogalmat. A német birodalom új irányvezetése nemcsak a politikai pártok hatalmi energiáját pusztítja el, hanem a lelki szabadságát frissülést és hitét is. A Harmadik Birodalomban nemcsak a római jogot nem szabad tovább tanítani, mert annál ősbib és egészségesebb jogrendszer — szerintük — az ősgermán-jog, hanem az egyházak sem élhetnek szabadon, szervezhetik és szerkeszthetik zavartalanságában, azoknak is be kell hasonulni a faji, rendi és nemzeti nagy és „szent” egységbe.

A zsidókkal és a zsidó egyházakkal közlegyintéssel végzett Hitler. Az evangélikus egyházak különállását is aránylag könnyen megtörte. Ahol nem ment könnyen, ott katonát, admirális vezényelt a posztra. Most az utolsó akadály, az 1933 éves nagy római katolikus egyház sorsa jön sorra.

És Hitler ezzel a hatalmas nagy szervezettel is végez.

Pozdorjává törli.

Ha igaz az, hogy Papen mit sem végzett Rómában, akkor *belepusztul* a német katolicizmus. Ha jól végez a Vatikánban Papen, akkor *belesorvad* a német katolicizmus hatalmas építménye.

Itt nincs kiút.

A hitlerizmus totalitása és abszolút autoritásra való törekvése az állam testén belül külön urat nem ismer. Nemcsak a fizikai test kényura akar ez a Birodalom lenni, de a lelki élet, a legbelsőbb én tirannusa is ő lesz.

A vasöklől, amely a durva középkorig példálódzik vissza és valójában a ködös ókor erkölcsi építményeiből szívja a ucedvet, nem ismer kíméletet. A szemében a katolikus anyaszentegyház sem egyéb, mint egyetlen vakondtúrás, parányi hangyaboly, amelyet fel kell rugni.

Benne van a programban, tehát következik.

Ime elkövetkezett: egész valójában és durvaságában kipompázott már a harc, az állam és az egyházak közötti háború.

Ezt a harcot nem szabad és nem lehet a középkori pápaság és császárság harcaival összemérni. Ott csak a világi hatalomról volt szó. Azért folyt a vér és tüzelt a szenvedelem, hogy a hívők felletti *világi uralomban* abszolút lehet-e az állam, avagy abban Krisztus földi helytartójával osztozkodnia kell?

Most egészen másról van szó. Most arról van szó, hogy *lelkiekben sem vezethet az egyház*. A polgár, aki — erről ma egyre sürűbben megfeszülnek — voltaképpen és valójában ember, nemcsak fizikai és gazdasági életében legyen Hitler vak eszköze, de *az legyen lelkiekben is*. Krisztus szava ne érjen hozzá és ha hozzáér, csak abban a formájában érintesse, ahol az ő teuton szellem az embert megváltó evangélium erkölcsi parancsával egy nevezőre hozható.

Mikor Hitler jött és hozta a maga célzárinál teljesebb és némőmát kegyetlenebb hüvelyk-szorítóját a polgári sajtónak az a része, amelynek objektív látását az „uj” tanok demagógiája meg nem zavarta, hangosan felkiáltott. Mi már akkor vis-

A londoni konferencia órái meg vannak számlálva

Már Anglia sem akarja visszaállítani az arany-alapot

A bizottságból a franciák, olaszok és svájciak már ki is vonultak
Moleyt menesztte Roosevelt, mert a valutajavaslatot elfogadta és felterjesztette

London, július 5.

Roosevelt válasza, amelyben az európai aranyhatalmak valutarögzítő javaslatát elutasítja, a londoni világgazdasági konferenciára igen deprimáló hatást gyakorolt. Általános a vélemény, hogy *Rooseveltnak ez az állásfoglalása a konferencia csődjét jelenti*. MacDonald még mindig nem adta fel a reményt és hihetetlen erőfeszítéseket tesz, hogy valamilyen megegyezést létrehozasson.

Az aranyhatalmak a válasz beérkezése után azonnal együttes ülésre ültek össze. Az ülést a *Savoy* szállodában tartották meg. Arról

volt szó, hogy Roosevelt állásfoglalása után most már milyen álláspontot foglaljanak el.

Az értekezlet nyilatkozatot adott ki, amely szerint az európai aranyhatalmak valutája a világgazdaságra nézve nagy fontossággal bír és ezért ezek az államok továbbra is az arany alapján maradnak. Eppen ezért a hatalmak felszólítják Európa jegybankjait, hogy maradjanak egymással szoros összeköttetésben és védjék meg pénzeik aranyalapját.

Ez a nyilatkozat sem tud azonban a konferenciába életet önteni. A konferencia megbénult.

A franciák, olaszok és svájciak már részt sem vesznek a tárgyalásokon

A kereskedelempolitikai albizottságban ma a svájci delegáció vezetője beszélt és azt javasolta, hogy a jelenlegi körülmények között tovább tárgyalni nem érdemes és ezért azt ajánlja, hogy a *világgazdasági konferenciát ideiglenesen függeszék fel*. A svájci delegáció javaslatát azzal indokolja, hogy a világgazdaságban az aranyfedezeten nyugvó valuta az alapja. Az aranyalapú pénz létét azonban a roosevelti pénzügyi politika létében támasztja meg és így addig, amíg ez a kérdés megoldást nem nyer, tárgyalni nem érdemes.

Nagy feltűnést keltett, hogy a svájci javaslatot Franciaország és Olaszország is támogatta. A többi hatalmak látván, hogy a francia és olasz álláspont is idehajlik, elfogadták a svájci indítványt.

A franciák, olaszok és svájciak ma dé-

előtt a gazdaságpolitikai bizottság ülésén már meg sem jelentek.

Állítólag magát *Moleyt* is nagyon meglepte, hogy Roosevelt ilyen merően elutasította a valutarögzítő javaslatot. Moleyt — mondja ez a jelentés — annyival is inkább bántja az elutasítás, mert maga is a legmelegebb ajánlással látta el az előzetes megállapodást. Mielőtt azt Roosevelthez továbbították. (Ezt az állítólagos Moley elégedetlenségét fenntartással kell fogadni. Roosevelt és Moley tulajdonképpen „két test és egy lélek” és ha Roosevelt szól, úgy szavában mindenkor Moley szelleme és akarata érvényesül.)

A francia és olasz szakértők szerint Európa mégis megmarad az aranyalapú pénznél, annál is inkább, mert az aranyalapú pénzbe vetett hit Európában olyan erős, hogy arról letérni nem lehet.

Nézeteltérés Roosevelt és kormányának egyes tagjai között

Újabb washingtoni jelentések szerint az Indianapolis fedélzetén még mindig tart a tanácskozás. Amerika visszautasította ugyan London ajánlatát, de nem mer a cselekvés terére még lépni, mert Roosevelt kormányának tagjai között nincs teljes megértés. Magában a kormányban is ott a „bankárcsoport” ellenzéke, amely szemben áll az inflációs párti „agycsoporttal”.

Valószínű, hogy Roosevelt addig, amíg ezeket az ellentéteket át nem hidalja, további intézkedéseivel nem lép a nyilvánosság elé.

szakiáltottuk:

— *Ez a sötét középkor! Ez még annál is több: ez a durva és faragatlan óskor rabszolga-erőszakának heplántulása!*

Nemcsak a zsidókat védjük, akiket kiűzték és nemcsak a babilont, amelyet szertoromboltak, nemcsak a szabad szót, mely forradalmak véráldozatát utján érti teljessé és nemcsak a humanitást, amely Krisztus óta mindig a hatalom és a rendszer mostohagyermeké volt, hanem az ember emberi mivoltát *főkép*. Már akkor éreztük — és értettük — annak a bestiális sötét végcélnak minden útját, amelyen e percben a katolikus egyház bekebelezése csak egyetlen kis lépés csu-

pán. A lélek szabadságát feliettük már akkor. Mi láttuk, hogy a gazdasági és polgári szabadságjogok konfiskálása a hitlerizmusnál csak lépcső, amelyen át a lélek megalázásáig és szabad szárnyalásának megtöréséig meg nem áll.

Már akkor sem hallgattunk, amikor a megszédültek lelkes hozsannával még üdvözölték a tant és mi mozi sem hullgatunk, mikor az uszítók, a tegnap még lelkesek, kinjukkan és zavarukban félrefordultak és elhallgattak. *Itt Erdélyben is voltak hozsannázó üdvözlések*. Ma nem hozsannáznak és nem üdvözölnek. *Megbujva hallgatnak és szemlesütve szégyenkeznek, hogy az ember megalázásának és*

politika mellett a dominiumok, főképpen pedig Kanada kardoskodtak.

Vannak olyan jelentések is, amelyek szerint Chamberlain kincstári kancellár olyan tervet készít, amely Anglia és Amerika valutapolitikáját egységesíti.

Amerikában az a vélemény, hogy az aranyalappal rendelkező európai államok Amerikát csak ijesztgetni akarják és nem is gondolnak arra, hogy a londoni konferenciát odahagyják. Egyébként Hull idevonatkozólag MacDonaldnak kijelentette, hogy Amerika nevében minden olyan tervet, amely a konferencia elnapolását célozza, a legerőteljesebben ellenezni fog.

CSÜTÖRTÖKÖN: TEMETÉS...

Roosevelt elutasító válasza után nemcsak hivatalosan, de a kulisszák mögött is megindult a harc. Az európai államok, különösen az aranyhatalmak azt akarják, hogy a *világgazdasági konferenciát azonnal halasszák el*. Ezzel szemben Amerika feltétlenül amellett van, hogy a világgazdasági konferenciát folytatni kell.

Roosevelt az Indianapolis fedélzetéről ma délelőtt újabb utasítást adott delegációjának, amelyben megköveteli, hogy a konferencia elhalasztásával szemben minden erejükkel tiltakozzanak.

Az *Echo de Paris* szerint a konferencia menthetetlen.

A *Daily Herald* megállapítja, hogy ha Roosevelt álláspontját meg nem változtatja, a konferencia rövidesen „*kilehel* lelkét”.

Bonnet francia pénzügyminiszter ma már azt követeli, hogy az albizottságok azonnal hagyják abba munkájukat, mert semmi értelme annak, hogy szélmalom harcot vívjanak és tárgyaljanak.

MOLEYT MENESZTIK

Olyan hírek is vannak, hogy Roosevelt bizalmasát és legmeghittebb tanácsadóját visszahívják. *Moleynek az a bűne, hogy az előleges valutarögzítő javaslatot Londonban aláírta és felterjesztette*. Roosevelt szerint Moleynek ezt a javaslatot hozzá még felterjeszteni sem lelt volna szabad.

Utódjaként Warren professzort emlegetik. Ha ugyan addigra, mire az új professzor megérkezik, lesz még londoni konferencia.

Ugyancsak késő délután érkeztek az a hír is, hogy bár Anglia ma már teljesen Amerika álláspontján áll, megbarja a nyugodtabb hangulatot és csak akkor deklarálja, hogy maga sem kíván az aranyimádat államaival tovább haladni.

igába vonzolásának negyedik hónapjában egyetlen okos szót sem találnak nem is arra, hogy Hillert védjék, hanem csak arra, hogy szörnyű eltörlésükért magukat menthessék.

Már látják: itt nincs kiút és nincs megállás. Most már értik: hogy mi az állam „totalitása” és abszolút „autoritása”. Most már voltaképpen velünk egy fronton hirdeti mindenki: román-magyar-szász és sváb, török és bolgár, örmény és macedon, katolikus, evangélikus, református és zsidó, hogy 1933 esztendőnél Jézus Krisztus születése után a szabad és igaz embert nem megtörni, hanem végre kiépíteni és megvalósítani kellene.

Világszerte nagy jelentőséget tulajdonítanak az új orosz egyezménynek

Első lépés az orosz-román viszony rendezésére

Bukarest, július 5.

A politikai élet előterében jelenleg is a külpolitikai események állanak, elsősorban a Szovjetországgal kötött egyezmény. A megemlékezési szerződésről újabb a következő részletes jelentés érkezett:

Az egyezményt, amely lényegében megemlékezési szerződésnek tekinthető, „a támadó fél meghatározásáról szóló egyezmény” címén kötötték meg Londonban. Az egyezmény bevezető része a Kellogg-paktumból indul ki, amely tiltja a háborús támadást és leszögezi, hogy a nemzetközi biztonság érdekében szükséges pontosan meghatározni, ki a támadó fél. Ezután következik a támadó fél meghatározása, mint azt tegnapi számunkban közöltük. Az aláíró felek Szovjetországot és a vele szomszédos államok legfőbbje, nevezetesen Afganisztán, Észtország, Lengyelország, Románia, Törökország. A másik két kisantantállam, Jugoszlávia és Csehország, állítólag rövidesen hasonló egyezményt írnak alá a Szovjetekkel.

Az egyezmény további részében leszögezik, hogy az egyezmény azonnal életbe lép, míhelt a szerződő államok az egyezménynek törvényhozó szerveik által jóváhagyott példányait leteszik Moszkvában a szovjetkormányhoz. Az egyezmény nyitva hagyja annak az utját, hogy újabb államok is csatlakozzanak hozzá. A megállapodás egyetemes, mindegyik államra kötelező.

TITULESCU BOKOL LITVINOV-NAK

Talán még az egyezménynél is érdekesebb volt az aláírás utáni eszmecsere Litvinov és Titulescu között. Először Litvinov beszélt, megköszönve a török, román és lengyel delegátusoknak együttműködésüket és bejelentve, hogy

a Szovjetunió kész hasonló szerződésre bármely állammal.

Utána Titulescu hangsúlyozta ki az egyezmény nagy jelentőségét, majd Litvinov felé fordulva mondta:

Az öné és a szovjetdelegációé az érdem, hogy a nemzetközi életben először hatá-

rozták meg bátran, őszintén és tisztán a támadó fél fogalmát.

Kijelentette azután Titulescu, hogy ez az első lépés a román-orosz viszony normalizálására felé.

Az egyezmény világszerte nagy feltűnést keltett. Az angol lapok megjegyzik, hogy

Litvinov az egyetlen, aki valamelyes

eredménnyel járt a londoni konferencián.

Elérte, hogy az angolok feloldották az ártilalmat, megkötötte a keleti egyezményt és előkészítette a terepet arra, hogy Amerika elismerje a szovjetet.

A francia sajtó is örömmel üdvözi az egyezményt, nyilván azzal a céllal, hogy ez az egyezés is utját állja a kis-

Bosszu egy egész életen át

Aki képtelen megbocsátani, hogy szerelmese máshoz ment férjhez

Szatmár, július 5.

Egy évvel ezelőtt kezdődő szerelmi regény utolsó fejezete pergett le kedden a szatmári törvényszék előtt.

Hodca Vasile, Nagygyőr község egyik legmódosabb embere, legénykorában egy Talpos Márta nevű falusi leánynak udvarlógatótt, aki azonban máshoz ment feleségül. A faképnél hagyott legény egy ízben kérdőre is vonta emiatt a fiatalasszonyt, sőt a veszekedés során pofon is ütötte. A menyecske beperelte Hodcát, akit meg is büntettek.

Az egykori szerelmesek azóta adáz ha-

ragban vannak. Az idén Talpos Márta férje bevonult katonának.

Egy éjszaka, amikor a menyecske, három gyermekével járóban aludt, a bosszúért lihegő Hodca házukhoz osont s az épületet rájuk gyújtotta.

A családot csak óriási erőfeszítések után tudták a tüzből kimenteni.

Hodcát, egy barátja, akit beavatott a tervébe, elárulta s így őrizetbe vették.

A szatmári törvényszék kedden foglalkozott az ügygel, amelynek során a bosszualló szerelmezt másfélévi fogsázbüntetéssel sújtotta.

A jegyzői állások panamistái a temesvári törvényszék előtt

Ha állásban akar maradni, fizessen 150 ezer lejt

Temesvár, július 5.

A temesvári törvényszék tegnap folytatatosan tárgyalta Petcu József volt temesvári irodafőnök és társai bűnügyét, a kiket tudvalevőleg jegyzői állások árú-bocsátásával vádolnak. A törvényszék Varduca-Isacu-tanácsa tárgyalja az ügyet. Chirilovici Pál nyugalmazott főszolgabíró tanuvalomásában elmondja, hogy egy napon megjelent nála Kemény

gyarmatai jegyzőnek Tompa nevű apósa. Tompa közölte vele, hogy vejét behívták egy temesvári ügyvédi irodába és

tudára adták, hogy a gyarmatai jegyzőségért valaki százötvenezer lejt ajánlott fel.

Ha tehát állásában akar maradni, fizessen hetvenötezer lejt.

Tompa János, akit szintén kihallgattak, eskü alatt erősíti meg a fenti megdöbben-

razsat, mégis odafordultam:

— Hány esztendősek a gyermekei, tanító ur?

— Mingyárt megtudod — felelte ő, — mert éppen annyi pofot adok neked, mint amennyi esztendősek a három együttvéve.

Gondoltam, ha már ilyen nagy legény lett, halljon ő is valamit s így szóltam:

— Nekem is van édesapám s ő negyvenkilenc esztendősek!

Ibolyka hol reám tekintett, hol pedig Kerekes urra.

— Maguk hogy beszélnek? — kérdezte.

— Mi úgy, hogy magába üssön a vilám s ne belénk — mondtam.

Erre ittunk, de mielőtt ismét fordítottunk volna a vendéglős könyvében egyet, bémjött egy ócskaruhás férfiú s ahogy minket meglátott, abban a helyben felkiáltott:

— Szerusz, János!

— Szerusz, Győző! — ugrott fel Kerekes ur is.

Először összelelkeztek s azután oda-került Győző is az asztalunkhoz.

— Hát te itt mivel foglalkozol? — kérdezte Kerekes ur.

— Én bizony bakszesz vagyok, pajtás — felelte Győző.

— Hát az mi az anti iskola?

— Éppen az, de pontosan az! — mondta Győző. — Mert itt vagyok egy szeszgyárnál s minden reggel felülök a kocsis mellé a bakra s így hordjuk széjjel a vendéglősöknek az italt. Leszállítom nekik a régi rendelést s felveszem az újat. Nyuzom őket, hogy fogyasszanak. S te, olyankor mindig eszembe jut a régi urvilág, amikor még én is tanító voltam, kicsi fizetéssel, de ami igaz, az igaz. Lázi-

államok közeledésének egy német vezetés alatt létesíthető közép és kelet-európai blokkhoz — ami Németország örök terve. Az egyezés kétségtelenül a francia kormány csendes helyzslése mellett jött létre.

Besszarábia kérdését úgy kerülték ki, hogy

egyetlen szóval sem említi a szerződésben.

A román külügyminisztérium és sajtó azonban — amely hatalmas jelentőségűnek mondja a paktumci — hangsúlyozza, hogy az egyezmény kelevéz Besszarábia elismerésének kérdésében is. A paktum ugyanis hivatkozik a leszerelési konferencia egyik jegyzőkönyvére, amelyben egy állam területe alatt a jelenleg ténylegesen birtokolt területek értendők. Ilyen értelmezésben Románia joga Besszarábia felett nem lehet vitás.

tó vallomást.

Stupariu János, dr., a központi járás volt főbírája szerint a jegyzői állásokat a bizottság egyhangulag töltötte be, Peter Julian prefektus senkit sem protezsált. Kemény gyarmatai jegyzőt politikai okokból helyezték át és nem másért. A jegyzőnek az volt a bűne, hogy a választáskor nem volt jelen a községen. Különben ő is hallotta, hogy a jegyzőségek pénzért kaphatók. Ugyancsak hallott Kemény jegyző ügyvédi irodai jelenetéről.

A tárgyalást holnap folytatják, mikoris Peter Julian volt prefektust, mint tanút hallgatják ki.

50 ezer jó lejért 350 ezer hamisat

Nagyvárad, július 5.

A biharmegyei Rontó község kápolnájában, néhány nappal ezelőtt — mint megirtuk — teljes pénzkamistó felszerelést találtak. A nyomozás során megállapították, hogy a kápolnában levő gép Szabó Lajos és Sós István nagyváradi lakosok tulajdona. Kiderült, hogy Szabóék egy Balázs nevű csikszeredai egyénnel álltak összeköttetésben, aki 50 ezer lejt adott át azzal, hogy az összegért cserében 350 ezer lej hamispénzt kap.

Balázs, aki egyre várta a hamispénz leszállítását, az utóbbi napokban Nagyváradon tartózkodott. A nagyváradi rendőrség egyik detektívje hétfő délután felszólította a Szent Iászió-téren őgyelgő Balázst, hogy kövesse a rendőrségre. A megszeppent ember utközben meg akarta vesztegetni a detektívet. Balázst őrizetbe vették.

tottam a gyermekeket az alkohol ellen s intettem a falut a józan életre! S ma mit csinálók? Eppen az ellenkezőjét, pajtás! Hát nem anti iskola ez?

Ugy beléjöttök a kesergésbe s annyi beszélőnk volt, hogy Ibolyka egészen rámszakadt. Nem is akart békét hagyni nekem, pedig én jobban szerettem volna Kerekes urékra figyelni, mert jó és tanulságos dolog hallani az élet fordulatairól.

— Hát te mért húzódol úgy tőlem? — kérdezte Ibolyka.

— Ha jót akar, akkor húzódjék maga is! — mondtam.

— S ugyan miért?

— Azért, mert engem a délután megharapott egy veszett kutya.

Ennyi elég volt, mert Ibolyka felsikoltott és úgy elfutott, hogy Blanka nevetett volna örömben. Ez nekem is jó volt, mert a két könyökömre ereszkedtem és úgy hallgattam Győzőt, aki nem győzte átkozni a magyar vezetőket, akik az eskületevés ellen buzdítottak, sem pedig azokat, akik olyan bolondok voltak, hogy csakugyan nem tették le. Kerekes ur úgy elbusulta magát a szidalmak alatt, hogy könnyeláradt a szeme s egy polarat a földhöz vágott. Aztán a kalapja belésiből egy ötszáz lejtést vett elő s elkiáltotta magát:

— Bort ide! S cigányt ide!

Én nagyon elszomorodtam, mert mégse hittem volna, hogy Kerekes ur egy ilyen kalap alatt velem vétesse meg a vasuti jegyet s még azt is merje mondani, hogy két liter borra nem lehet elég a pénzünk. S akkor még cigányt rendel s véiök huzassa a régi világot!

(Folytatása következik)

Jamási Áron

Ábel a Társadalomban

Akkor odaintettem a vendéglóst és azt mondtam neki:

— Sárgább folyadék itt nincs?

— Milyen sárgább folyadék, kérem?

— Olyan, amilyenre mi is az: monda

nók, hogy bor.

— Mennyit parancsolnak?

— Csak egy litret — mondtam.

Kerekes ur úgy meg volt ijedve, mint-ha bombát rendeltem volna. S amikor még tokányt is hozattam, ezeketni kezdett, hogy nem lesz elég a pénzünk. Nekem könnyen jött a belső zsebemből a szó s azt mondtam, hogy ne busuljon, hanem egyék és igyék s ha nem lesz elég a pénzünk, akkor csalunk s ha csalni nem tudunk, akkor elfutunk. Most még furcsábban nézett engemet, de a bor hamar megnevelte őt is, mert amikor kifogyott, megverte az asztalt s így szólt:

— Még egy litret!

— Nem lesz elég a pénzünk, Kerekes ur!

—Ha nem lesz elég, csalunk s ha csalni nem tudunk, elfutunk — monda.

S nevetett is hozzá, mint az ördög.

De én sem mardtam el a srófolásban, mert odaintettem megint a vendéglóst s azt mondtam neki, hogy életünkben immár elég sok rossz bort ittunk, s éppen azért ezt a második litret cseréje ki egy jóból.

— Milyen drága lehet? — kérdezte a vendéglős.

— Az árát ne nézze, hanem hozza a legjobbat — mondtam és ránéztem Kerekes urra. Ő megint nevetett, mint aki im már javában hengeredik lefelé a lejtőn s nem tud megállani. Töltöttem neki az új rendelésből s amikor ittunk, megkérdeztem, hogy milyen?

— Olyan, hogy ma az eskiut letesszük — monda.

Hamar kiderült az is, hogy többféle eskü-minta van a világon, mert egy pecces barna lánynak, aki folyton ott szitálta magát előttünk, odaszólt Kerekes ur:

— Gyere ide, te parázna billegető!

A lány odajött s kezét fogott velem is, majd kettőnk közti leült egy székre s úgy elosztotta magát, hogy az egyik lába nekem jutott s a másik Kerekes urnak. Az is mingyárt kitudódott, hogy Ibolykának hívják s a jó bort szereti. Nekem folytonosan Blanka járt az eszemben, de azért Ibolykát sem akartam megsérteni s így szóltam hozzá:

— Még ilyen ügyes lábat se láttam, amelyik kétfelé jár hivatalba.

— Pardon! — monda Ibolyka s Kerekes ur is rámtámadott:

— Ne bánts ezt a kislányt, Ábel!

— Én nem bánom, bántsa maga! — mondtam.

Nem is szóltam többet sokáig, de amikor láttam, hogy nem is egy ördög, hanem kettő fujja Kerekes ur alatt a pa-

Nagy nyugtalanság a Zsilvölgyében

Erős karhatalmat koncentráltak a bányavidékre

Aninán 3 ezer munkás sztrájkol

Petrozsény, július 5.

A szénrendelések hetek, illetve hónapok óta huzódó ügye a vasuti szénrendelések elosztásával az egyes bányavállalatok között erős nyugtalanságok szülője lett.

A Petrosani bányavállalat elfogadhatatlannak minősítette a neki megszavazott kvótát és beszüntette a munkát.

A bányatelepen falragaszokon adták tudatára a munkásságnak, hogy további intézkedésekig senkire sincs szükség.

A munkásság az utóbbi napokban három gyűlést is tartott: Petrozsényban, Lupényban és Aninán. A Bukarestben tartott munkásküldöttség már szombaton bejelentette, hogy küldetésük teljesen eredménytelen volt. A gyűléseken a munkások felháborodva követeltek munkát és kenyert, megbélyegezték az állam és a

bányavállalatok eljárását és tiltakoztak a tömeges munkáskizárás ellen. A hangulat, amely a folytonos bérleszállítások, elbocsátások és nyugdíjkinemfizetések miatt a Zsilvölgyében amúgy is állandóan elég nyomott, rendkívül izgatottá vált.

Az egész Zsilvölgye lakossága szolidarisnak jelentette ki magát a bányászokkal. Ennek a gyűléseken adtak kifejezést, amelyen intellektuális, kereskedők, iparosok s minden osztálybeliek elkeseredetten szónokoltak a bányavállalat ellen.

A hatóságok erős karhatalmat rendeltek ki a Zsilvölgyébe.

Déváról egy külön grancsárszázad érkezett, azonfelül máshonnan is hoztak karhatalmi erősítést. A bányákat és villamosüzemeket erős katonai osztagok őrzik.

Aninán háromezer munkás sztrájkol

Szombaton az aninai bányászok sztrájkolva léptek, tiltakozásul a további leépítések, bérleszállítások és más sérelmek ellen. Ugyancsak szombaton több ezer munkás összegyülekezett az igazgatóság előtt és erőszakkal kirángatták irodájából Ferraro mérnök-igazgatót. Az igazgató nagyrahezen kiszabadult a munkások kezéből, azonnal csendőrségért telefonált Oravirára. Aninán is megerősített karhatalom várakozik. A munkaügyi felügyelő tárgyalást kezdett a bányászokkal, akik azonban — mintegy háromezren — még mindig sztrájkolnak, követelve különféle sérelmeik orvoslását.

HUSZEZER ÉHEZŐ ÉS A BEZART RAKTÁRAK

Ujabb jelentik: A Petrosani bányavállalat összes telepein beszünt a munka ezzel több mint ötezer munkáscsalád vált kenyértelenné. Csak háromszázan marad-

tak vissza a raktárak és villamosközpont őrzetére.

A konzumokat bezárták, az összes munkásokat fizetés nélkül szabadságolták, úgy, hogy a munkásoknak — családjaikkal együtt mintegy huszezer lélek — nincs mit enniük.

Készpénzüik, hogy máshonnan vegyenek, a legtöbbjüknek nincsen. Az élelmiszer-raktárak azonban zsúfolva vannak készletekkel s tartani lehet tőle, hogy az éhség nekihajtja a tömegeket a lezárt raktáraknak.

Egész Zsilvölgyében hihetetlen az izgalom.

A munkások terrorisztikus eljárásnak minősítik a munkaleállítást.

A csendőrség minden fontosabb helyet megszállott. Tartanak tőle, hogy ha a kormány meg nem fekezi a bányatársulatot, az elkeseredés konfliktusokat robbanthat ki.

Kisajátítják a zsilvölgyi bányákat?

Aninán megindult a munka

Bukarest, július 5.

A munkaügyi minisztérium az aninai és a zsilvölgyi sztrájkok miatt állandó készenlétben van. A kormány ma délután hivatalos kommunikét adott ki, amelyben közli, hogy

Aninán állami közbe lépésre a sztrájk megszűnt és szerdán reggel megindult a munka.

A kormány ugyanis ígéretet tett a sztrájkoló munkásoknak, hogy sérelmeiket tanulmányozás alá veszi és azokat a legteljesebb mértékben orvosolni fogja.

Más a helyzet Petrozsényben.

Miután a Petrosani-társaság lezárta a lupényi, petrosényi és aninosai tártnákat, a helyzet rendkívül elmérgesedett. Joanitescu munkaügyi miniszter a keddi nap folyamán állandó telefonösszeköttetésben állott a zsilvölgyi munkalegységűséggel és informáltatta magát a helyzetről.

Petrozsény jankiáltása

Petrozsény, július 5.

Ennek a tragikus beszámolónak méltó csattanójaként kapjuk az alábbi megrázó sürgönyt, amely élénken és találón jellemzi azt a szörnyű helyzetet, amely hosszú évek keserves szenvedései után a mai gyötrelmes helyzetben kulminál.

A sürgönyt Petrozsény város tanácsa küldi és szó szerint így hangzik.

A sztrájkoló munkások tegnap este újabb gyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak a bányák lezárása ellen. Ezen a gyűlésen súlyos fenyegetések hangzottak el.

Tekintve, hogy a helyzeti ezen a vidéken kezd aggasztó méreteket ölteni, a kormány erélyes lépésre határozta el magát. Ma, szerdán délután minisztertanács lesz, amelyen Joanitescu munkaügyi miniszter javaslatot tesz a zsilvölgyi bányák kisajátítására. A munkakonfliktusokról szóló törvény ugyan is jogot ad ilyen eljárás a kormány-nak, természetesen indokolt esetekben.

Mielőtt a kormány ehhez a végső lépéshez nyulva, újabb figyelemztetést küldenek a bányavezetőségeknek, felszólítva, hogy azonnal nyissák meg a bezárt tártnákat.

— A halálraítelt Zsilvölgye lakosságának nevében a petrosényi városi tanács mai üléséről az egész ország sajtójához fordulunk s kérjük, legyen segítségünkre abban az élet-halál küzdelemben, amelyet a valamikor virágzó Zsilvölgye lakosságának életjogaiért, a mindennapi kenyérért folytatni kell.

Petrozsény városi tanácsa

A romantikus kor vadászainak ragyogása

ma is visszakísért a „régi jó idők” szépségeinek bámulói között. Szép és merész árszönyök utolérhetetlen bájjal telítették a pompázatos vadászmeneteket... Ezen idők parlamenti inspirálására a VILCKERY laboratórium megajándékozta a ma

szépeit, a csodálatos „TALON ROUGE” (vörös sark) kölnivizzel, amely az elegancia és előkelőség szimbóluma. Illatának állandósága, finomsága és kellemes bájja biztosította a „TALON ROUGE” kölnivíz számára a legteljesebb sikert.

Szimpatikus légkört teremt az

EAV DE COLOGNE
TALON ROUGE

Vilckery

Uj munka kezdődik a szatmári városházán

A magyarság áldozata a béke érdekében

Szatmár, július 5.

Kétszázötven szünet után a városi tanács újra összeült. A pártok közötti tárgyalások, — amint megírtuk — meg egyezésre vezettek s ennek alapján hivták most össze a nagytanácsot.

A gyűlést Osian prefektus nyitotta meg aki ismertette a belügyminiszter leiratát, amely Demian Titu polgármestert állásában megerősíti s az alpolgármesteri állásra — amelyet azelőtt magyarok töltöttek be — Barbul Gavril tanárt nevezi ki. A magyar párt részéről Südy Tibor olvasott fel deklarációt, amelyben kijelentette, hogy a béke érdekében s mert a belügyminiszter a közgyűlést befejezett tény elé állította, a párt a kinevezéseket tudomásul veszi.

Egyben azt is leszögezték, hogy a polgármesteri és alpolgármesteri állás számárányánál fojva a magyarságot illeti meg s ezuttal utoljára tekint el ettől.

Ugyanezt Tóth János dr magyar nyelven is bejelentette, mert a paktum egyik feltétele a magyar nyelvhasználat volt. Ezután a paktum értelmében Derside-

an Joan (kormánypárti), Südy és Tóth (magyarpárti, Viznyovszki János (szocdem) személyesen megváltoztatták az állandó választmány tagjait. míg a póttagok Borgida József dr. (zsidópárti) és Istók Károly (szocdem) lettek. A magyarok, zsidók és szocdemek ugyanilyen arányban kerültek bele az összes többi bizottságokba is.

A politika személyi hírei

Bukarest, július 5.

Vajda miniszterelnök kedden reggel Kolozsvárról a fővárosba érkezett. A miniszterelnök megérkezése után hosszas megbeszélést folytatott Popovici Mihály igazságügyi miniszterrel.

Lugoseanu, Románia új római köve holnap elhagyja a fővárost és Olaszországba utazik.

Radulescu külügyi államtitkár szerdán délelőtt kihallgatáson jelenik meg a királynál, akinek beszámoló a londoni konferencia eseményeiről.

MOLEY

Bucsu-rigmus Amerika felé

Európa a valutáját, Amerika az árait akarja stabilizálni

Harmínckét órás munkahétben 44 százalékos béremelést kap az amerikai dolgozó ember

**A kivénhedt Európa aranya és ágyuja mellől
mozdulni nem mer**

A Londonban kimódolt stabilizációs egyezményhez Roosevelt nem járult hozzá. Ez az elutasítás egyáltalában nem meglepő. Ha hozzájárul, az lett volna rendkívüli. Londonban Európa „bölcsei” komolyan egy percre sem hitték, hogy az elnök a dollár stabilizációjába beleegyezzék. A „bölcsek” Amerika belső strukturáját jól ismerik és így tudták, hogy elutasítás következik. Az egész javaslat és ez az előleges megállapodás csak *porhintésnek* kellett. Európa türelmetlen és kenyértelen népei előtt igazolni akarták, hogy mindazért, ami a következő hónapok és évek során történik, Amerika a — „felelős”.

A politikában minden időben jól bevált rendszer volt a bűnbak rendszer.

Ebből a szempontból Roosevelt elutasítása nem jelentős esemény. De mindenesetre hátrádkó. Elérkezett a pillanat, amelyben Európa és Amerika utjai teljesen és talán örökre szétváltnak.

A CSILLAGASZATI SZAM

Az amerikai földbirtokos, kereskedő, iparos, az amerikai község, város, állam, a vasút és egyéb közintézmények összesen

200 milliárd dollárral tartoznak.

Ez az irtatlan nagy összeg, normális közép-európai valutába átszámítva, már szinte csillagászati szám. Ezt a hatalmas adósságsözeget az amerikai polgárok és az amerikai közintézmények kifizetni nem tudják. A kamatait sem tudják fizetni.

Egyedül a kamatok mintegy 20 milliárd dollárt tesznek ki.

A prosperitási éveiben Amerika nemzeti jövedelme mintegy 80–90 milliárd dollárt tett ki. A nemzeti jövedelemnek mintegy tíz százalékát fizette annak idején kamatokban Amerika.

A mai nemzeti jövedelem mindössze 50 milliárd dollár.

Lehet 30 milliárd dollárból csak 20 milliárdot kamatokra fizetni?

Megélhet-e egy állam 120 millió lelket számláló polgársága a nemzeti jövedelem 33 százalékából? Van-e ember, aki beletörődjék abba, hogy minden jövedelmének 66 százalékát kamatokra fizesse és közben adóssága teljes összegében azért változatlanul fennmaradjon?

Ebből a szempontból kell az amerikai problémát és a „táncoló dollárt” tekinteni és aki ebből a szempontból nézi a kérdést, azonnal világosan lát. Rooseveltnek az a célja, hogy egyrészt

az eladósodott Amerikát adósságaitól megszabadítsa,

másrészt, hogy

a kenyértelen Amerikát kenyérhez juttassa és csak harmadsorban célja, hogy

az európai piacokon az amerikai árut elhelyezhesse.

Arra, hogy e célok elérésére a mai gazdasági rend fenntartása mellett egyedül és kizárólag a valutamachinációk vezetnek, nem Roosevelt jött rá, hanem MacDonalddal. Anglia meg akarta segíteni a halódó angliai ipart és ezért 1931. szeptember 18-án letért az aranyalapról. Amerika meg akarja menteni a nemzeti tőkét és ezért 1933. április 28-án letért az aranyalapról.

Több, mint másfél évig habozott, hogy kivesse-e Angliát.

Voltaképpen most sem inyére való ez a valuta-dumping, de nincs más kiútja.

Az amerikai valutamachinációnak rendelői nem bankárok, hanem a technokraták. A teoretikus vitában ők győztek és ők azok, akik Roosevelt körül állanak és tanácsolnak.

Moley professzor a leghangosabb és legbefolyásosabb. Ezek a technokraták, az úgynevezett „amerikai agycsoport”, oda konkludálnak, hogy mivel ma már a termelésben az emberi munka a termelés értékének csak egy kis hányadát jelenti,

mitsem jelent a termelői versenyárainak szempontjából a munkabér.

Teljesen mindegy, hogy 50 lejt kap-e a munkás, vagy százat, vagy kétszázat.

Hasznát, tőkeprofitot csak úgy lehet elérni, ha a gépek százszázalék kapacitással dolgoznak és munkájukat az ember el tudja fogasztani.

Őket voltaképpen nem a dollár érdekli, hanem a tömegek fogyasztóképessége. Szemben állnak azonban a bankárok csoportjával, a kiket viszont az nem érdekelt, hogy esznek-e a tömegek, hanem csak az, hogy visszakapják-e kihelyezett és investált tőkéiket?

Két fronton kell tehát Rooseveltnek hadakozni.

Az egyik — és neki fontosabb front — a fogyasztóképes seregek kialakítása. A fogyasztóképes embernek előteremtésére készült az Industrial Recovery Bill, amely nemcsak inflációt hoz, de hozza a 30 órás munkahétet is.

És még valamit: a kötelező minimális munkabérek rendszerét.

Az amerikai munkásnak átlag hetibére ma 10 dollár. Ez a 10 dollár igen szépen elég ahhoz, hogy a munkás éljen és jól éljen, de ma nem tud belőle megélni, mert azok a cikkek, amelyekkel fogyasztana, túlértékelték. A gyárosnak, a termelőnek, a kereskedőnek, ha árúját értékesíti, nemcsak az áru értékét kell megkapnia, hanem még annyi hasznát rajta, amennyiből az áru értékén felül maga is megélhessen és — hitelezőit is kielégíthesse. A munkás a maga tíz dollárjából meg tudná fizetni az áru értékét és a gyár hasznát, de nem tud kamatot és tőketörlesztést is fizetni.

Ezért jön az infláció.

A harmincórás — ma már 32 órás — munkahét és a kötelező minimálisan 45 centes órabér pedig azért jön, hogy a munkás tömegesebben fogyasztsa tudjon. Harmínckét óra 45 centtel számítva nem 10 dolláros, hanem 14.40 dolláros heti jövedelmet jelent, tehát 44 százalékkal nő a dolgozó ember heti keresete.

Ezt a megoldási módot már évekket ezelőtt Ford is kipróbálta, de Ford belebukott. Ford ott hibázott, hogy ugyanakkor, amikor a

munkásnak több keresetet adott, elmulasztotta az árat stabilizálni. Ahogyan nőtt a fogyasztói jövedelem, ugyanugy nőtték az áruk árai is.

A roosevelti gazdasági diktatura ellenben a munkabérek emelkedésével egyidejűleg a mai szinten stabilizálja az áruk árát is.

Más szóval: a munkás 44 százalékkal többet kap ugyan, de a termelőnek az árat emelni nem szabad. A technokraták kiszámították, hogy így is megy. Sőt, kiszámították, hogy csakis így megy.

Igy teljes kapacitással dolgozhatnak a gépek és ezt a teljes kapacitást Amerika és exportpiacai fel is tudják venni.

Az áruegységeken apró, centtörredéknyi hasznok maradnak ugyan csupán, de a tömeges fogyasztás milliókba és milliárdokba menő egységeket vásárolhat fel és ez a nagy forgalom jelentős haszonlehetőségeket ad.

Ha London felborul, Moley munkába kezd

Az árat nem szabad tehát emelni, de a munkabérek emelni muszáj. Ezzel emelkedik a forgalom és így csökken a munkanélküliség. Lendületet kap a konjunktúra görbéje, új prosperitási konturjai jelentkeznek, de teljesen új alapokon.

Amerika természetesen tisztában van azzal, hogy itt Európa nem segíthet, csak árthat. Amerika és Európa között áthidalhatatlan a megoldás elgondolásának különbsége. Európa stabil és deflációs valutát akar, amely mellett az áraknak természetesen továbbra is zuhanni kell. Amerika stabil árat akar és védetlen valutát kíván, amely gazdaságtéchnikai módszer mellett a munkabéreknek és a fogyasztóképességnek emelkedni kell.

A két ellentétes irány sohasem találkozhat és ez az oka annak, hogy London Amerikával soha meg nem egyezhet.

Amerika mégis eljött, sőt siettette és előkészítette a londoni konferenciát.

Ennek is megvan a maga oka.

Amerika dollárinfláció, árstabilizáció és munkabéremelés esetén

kénytelen az európai ipar folyton eső árainál szemben erős védővámokkal elzárkózni.

Ezt meg is teheti, mert nagy kárt vele nem szenved. Moley és társai rámutatnak arra, hogy

Amerika teljes kereskedelmi forgalmának mindössze hat százaléka az a forgalom, amelyet Európával ma már lebonyolít.

Hat százalék veszteséget ez a kísérlet megér. A kísérlet sikere esetén még azt a sokkal nagyobb összegű veszteséget is megéri, amelyet Amerika, mint bankár, áltál szenved el, hogy az Európába kiadott tőkeösszegeit az aranyalapú stabil valutás hitelzői a dollár árfolyamzuhanása folytán kisebb értékben fizetik vissza.

Van azonban az amerikai termelésnek három cikke, amely nem bírja el, ha az európai piac elszakad: Ezek: a buza, a gyapot és a réz.

Ezért jött el Londonba Hull, ezért készült Roosevelt és ezért jött a végén, mentő an-

galként, Moley.

A búzát, a gyapotot és a rezet szeretné Amerika Európában elhelyezni. A nagy dollárinfláció, a pompás munkabéremelés és a merész árstabilizálás rázkódtatásokkal jár majd. A nagy bankárok zúgnak és zúgolódnak, ne zúgolódjék legalább a buza és gyapot termelő farmer.

Ez nem sikerült.

És bár London a valutarögzítés után ezt a csalétket nem kapja többé be, Moley tovább halad a maga útján.

Abban a pillanatban, amelyben a világgazdasági konferencia felborul, hozzákezd a kicirkalmazott terv megvalósításához. Elsősorban megindítja a bankóprést.

Kilencven százaléknál új bankjegy nyomására van felhatalmazása Rooseveltnek.

Még 1930-ban 1664 millió dollár volt az amerikai bankjegyforgalom, 176,7 százalék aranyfedezettel. 1933. március 8-án, az inflációs bil megszavazása alkalmával, 4215 millió dollár bankjegyforgalma volt Amerikának — 456 százalék aranyfedezettel. Néhány hónapon belül, ez év végéig, 6–7 milliárd dollár lesz a bankjegyforgalom, 25–30 százalék nem szükséges, de jelenlévő aranyfedezettel.

Ezen az uton az európai politika nem meri, nem tudja és nem akarja követni Amerikát.

És ezért most a válás fája és fájdalmas pillanata.

Az orosz piacot Európa 1917-ben elvesztette, Ázsia és Afrika déli részének feleszmélt gyarmatai 1919. után szintén itt hagytak bennünket. Tavaly elszakadt Japán, az idén, a Sárka Blok kialakításával megszökik Kína és most indulóban és távozóban Amerika is.

Egyedül maradunk.

A kivénhedt Európa, akár csak az öreg ember, konzervatív és nem tud új és értelmes utakra merészkedni.

Egyedül maradunk az aranyunkkal és az ágyúinkkal.

No igen: és a munkanélkülieinkkel.

Hálás Sándor

EZEN TABLETTAK

NEURALGINE

JURIST

megrúntetik
a leghevesebb
fejfájást

Gyermektragédiák Marosmegyében

Marosvásárhely, július 5.

Megdöböntő szerencsétlenség történt marosmegyei Panit közsz. határában. Kisgyermek a mezőn játszadozott. gyermekek játszás közben egy ugynevezett „döglött gránátot” találtak, amelyre kíváncsian babrálni kezdtek.

A gránát hirtelen dördüléssel felrobbant és az explozió ereje a 10 éves Barta Miklóst darabokra szakította.

— Bérenyheség, a máj és az epeut bántalmi, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok esetén a természetes „Ferenc József” keserűviz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek párgását. Sokévi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a Ferenc József viz használata a bélműködést kitűnően szabályozza. Ferenc József keserűviz gyógyszerárban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

10 éves Zoltán testvérét pedig súlyos megsebesítette.

A kisfiut a marosvásárhelyi közköri bázis szállították, ahol élet-halál között lebegett.

A másik három gyermeket, akik könnyebb sérüléseket szenvedtek, otthon vannak ápolás alá.

Ugyancsak halálos szerencsétlenség történt Csiba községben is. Grozner Ilon 10 éves kislány szülei távollétében a tűtől kályha mellett játszadozott. Egy pattanó szikra meggyújtotta a kislány ruhát. A szerencsétlen gyermek oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy még szülei visszatérte előtt meg halt.

Hallatlan! — Bámulatos

A leguibb találmány, amely vitát felít meszerűt Ez az.

„ECLAIR“

amellyel bárki a legtokéletesebb fényképeket készítheti napfény mellett minden felszerelés nélkül és anélkül, hogy bármely apparátusra volna szüksége.

A fényképek készíthetők bármilyen papírosra, selyemre, szövetre, fehérneműre (monogrammal helyett) bőrkőre, stb.

A fényképek — felelősség mellett mosás után is megmaradnak.

Egy üvegecske „Eclair”, amellyel 120 fénykép készíthető Lei 60.

A pénz postautalványon való beküldése ellenében azonnal bérmentet szállítja „Eclair” BUCUREȘTI.

„Eclair” Str. Carol 104

Ügyes képviselőket keresünk

A NYELV

Bevallom, kicsikoromban az összes idegen nyelvek között a füstölt nyelvet szerettem a legjobban. Mindig kívántam volna megtanulni. Nem a nyelvet, hanem a készítősi módját, hogyha majd nagy leszek, sajátkezűleg készíthessek magamnak nyelvet.

A saját nyelvem már kevésbé érdekelt. Lehetne jobb akkor vettem kétségtelen hasznát, ha a szótársamra, Németh Dedére alaposan ki lehettem.

Az iskolában azzal döbbenettek meg, hogy nekem tulajdonképpen anyanyelvem van. Ilyen kezdve gyakran igyekeztem nyelvoemet az édesanyám és édesapám nyelvével összehasonlítani, mert izgatott az a kérdés, hogy miért van anyanyelvem és miért nincs apanyelvem?

Később rájöttem arra, hogy nem mindenkinek egyforma az anyanyelve. Am senkitől sem óhajtottam a saját anyanyelvét elvenni (amit igen szívesen megselekedtem grtyók-kal, szegekkel és fűzfasipokkal), mert úgy tálltam, hogy a saját anyanyelvem teljesen elegendő.

Az iskolában ezt a megérő és a milsoni pontokat szinte előrevetítő felfogásomat sehogyansem akarták tiszteletben tartani s ádáz harcokat vívtam a latin, görög és német nyelv tanáraival, akik mindenáron arról akartak meggyőzni, hogy az idegen nyelvek megtanulása hasznos és dicsérendő dolog.

A harcok tizenhat éves koromig tartottak. Ekkor ugyanis megismerkedtem egy csinos szász leánnyal és kénytelen voltam némettanárom előtt gondolatban fejet hajtani. Gyakorlatban a „Fräulein” előtt hajtottam fejet és három hónap alatt már az erős igéket is elég jól hajtogattam. (A kislány azóta elmult, de a német nyelv megmaradt.)

A román nyelvel kissé körülményesebb volt a dolog. Ezerkilencszázötvennyolcban ugyanis hírtelen arra ébredtem, hogy az anyanyelvem csufosan cserbenhagyott. Mindaddig kitinően megfelelt, bárhol használhattam, de akkor, úgy látszik, bizonyos alkati betegség támadta meg, érthetlenné vált, mások előtt magyara zörejnek tetszett, sőt néha a kutyák nyelvéhez, az ugatáshoz lett hasonlóvá. A postán nem értettek meg, a vasúti pénztárnál nem tudtam jegyet váltani, egyedül az adóhivatalban sikerült vele valamire mennem, de ott is csak azért, mert „pénz beszél, kutyá ugat”. En tehát nyugodtan ugathattam.

Igy tehát elhatároztam, hogy meg fogok tanulni románul. Beiratkoztam a bukaresti nyelvemre. Idehaza ismerőseim és jóbarátaim általános örömmel fogadták fenti elhatározásomat, sőt költséget és fáradságot nem kímélve, társadalmi akciót is indítottak tőlem, aminek eredménye az volt, hogy idehaza az emberek maguk között csak úgy emlegettek: „az a renegát”, ami, ugyebár, annyit jelent, hogy „a nemzet büszkesége”.

Mi azonban Bukarestben nem sokat törődtekünk az itthoniak dicséretével, hanem tanulunk. Az eredmény a várakozásnak megfelelő volt. En tudok románul, ismerőseim és jóbarátaim pedig ma sem tudnak.

Anyanyelvem azonban — barátaim nagy bosszúságára — érintetlen maradt. A dolog tudniillik úgy áll, hogy nem lesz még kínai közből, aki fecskelések-levest eszik, se román közből, aki szereti a mititejt.

Volt azonban barátaim között egy, aki külön névtelen levelet is írt nekem Bukarestbe és azt tanácsolta, hogy ne is jöjjenek többé vissza, mert a magyar társadalomnak nincs szüksége ilyen elfajzott alakokra. En mindazonáltal visszatértem, ő azonban addig már elment, mert apja tönkremenvén, ő maga Craiovában kapott állást.

Tegnapelőtt találkoztam vele. Megöröndtünk egymásnak. En magyarul szóltottam meg, ő románul válaszolt. Magyarul beszéltem tovább, ő csak románul folytatta.

Kellő lojalitással bámultam rá, mire megjegyezte: „Tudod, nem szívesen beszélek magyarul, jóformán nem is tudok. Aztán meg a főnökeim sem veszik szívesen, a menyasszonyom pedig (az apjám az üzlet) egyenesen haragszik. Ma pedig, fiam, a kenyér és az üzlet a fontos. Ez a reális életszemlélet! Azóta javíthatatlan idealista vagyok.”

I. Szemlér Ferenc

A brassómezei hadirokkantak kongresszusa

Mi is van abban az új törvényben

Brassó, július 5
Füstös korcsmában, a város zajától távol, mintha összeesküvők gyűltek volna egybe. A Tanghea féle vendéglő, amely egy hadirokkant korcsmáros tulajdona, a szegényemberek életében számottevő esemény színhelye volt. Mankós öregcek, lerongyolódott aszonyok és éheszemű gyerekek gyűltek itt egybe, hogy megvitassák azt, vajjon mit fognak holnap enni.
Brassó vármegye hadirokkantjainak, hadiözvegyeinek és hadiárvaiknak rendez évi kongresszusa valóban mentes volt mindenféle ünnepélyes külsőségtől. Egy kis korcsmában gyűltek össze. Hogy miért éppen itt, arra a világháború nyomorékjainak határozati javaslata ad választ.
Mert a helyi hatóságok közül egyetlen

olyan sem akadt, amely helyiséget bocsátott volna a szerencsétlen kisegyzistenciák rendelkezésére.
Ha kényeret nem adnak nekik, még gyűlésezni sem engedik őket...

FELVONULNAK A MANKÓK

A külterki korcsmában, ahol a brassómezei hadirokkantak és hadiözvegyek „központi irodája” is működik, a megye minden részéből eljöttek a megbízottak. Képviselettek magukat Hosszúfalva, Bács, Rozsnyó, Zajzon, Töröcsvár, Zernest, Tarang, Bodzaforduló, Prázmár, Hóltővény, Nádpaták, Szászvolkány, Keresztényfalva, Magyaros, Apáca, valamint mindazon községek, amelyekben a világháború egyetlen élő tanut hagyott maga után, ha-

dirokkant, hadiárva, vagy hadiözvegy személyében.

A megjelent kisegyzistenciák elpanaszolták bajaikat, előadták, hogy milyen nehezen megy soruk, majd Stanchovschi rokkant ezredes elnök vette át a szót és ismertette az új hadirokkant-nyugdíjtörvény fontosabb intézkedéseit.

Az elnök rámutatott arra, hogy 1935 áprilisában megjelent a Hivatalos Lapban az a törvény, a végrehajtási utasítással egyetemben, amely az alsóbb rangfokozatu hadirokkantak, özvegyek és árva nyugdíjait rendezzi. A törvény kereteibe tartoznak: közkatona, káplárok, szakaszvezetők, valamint ezek hátramara-dottai.

Emelték az alsóbb osztályok nyugdíját

A legénységi nyugdíj a háború befejezése óta szegénytelenül kevés volt. Olyan nevétegesen alacsony nyugdíjat kaptak, hogy abból még a mindennapi kenyérre sem tellett. Ezt a sérelmet akarták orvosolni akkor, amikor az új törvényben a nyugdíjakat községekben 1250 lejre, városokban pedig havi 2500 lejre emelték. Ez az emelés azonban csak a száz százalékos rokkantakra vonatkozik. A kevésbé súlyos rokkantak a következő arányban kaptak emelést: 80 százalékos rokkantak városban 2000 lej, falun 1000 lej, a 60 százalékosok városban 1500 lej, falun a felét, a

40 százalékosok városban 1000 lej, falun szintén a felét, a 20 percentes rokkantak pedig havonta 500 lej, ha falun laknak 250 lej fognak nyugdíjként kapni. Ehhez az összeghez még hozzájárul a családi pótlék is.

Ebből a kimutatásból csak az tűnik ki, hogy még mindig maradtak rokkantak, akik havi kétszázötven lej nyugdíjat kapnak az államtól. De ez sem biztos, hogy megkapják, mert a törvény kimondja, hogy az emelést csak azok kaphatják meg, akik végigjárták a bürokrácia toposóe maljának összes kinjait.

Nincs pénz

Alig akadunk olyan törvényre, amely minden szempontból kifogástalan volna. Ugyanez a helyzet az új rokkant törvényvel is. A végrehajtási utasítása ugyanis már egymagában ugy van megszerkesztve, hogy a törvényt ne kelljen alkalmazni. A végrehajtási utasítás tudvalvőleg kimondja hogy a nyugdíjemelést egyelőre csak proporcionálisan, vagyis adagonként fogják alkalmazni, tekintve, hogy az államnak nincs pénze az emelt nyugdíjjarandóságok fedezésére

A végrehajtási utasítás ezzel szemben azzal nyugtatja meg az éhező háborús nyomorultakat, hogy 1936-ig egyenesbe jön a dolog és akkorra már mindenki rendszeren fogja kapni emelt nyugdíjjarandóságát.

A törvény megalkotói nyilvánvalóan számítottak arra, hogy négy éven belül a hadirokkantak és hadiözvegyek egyrésze elpusztul, a hadiárvaikból pedig nagykoruak lesznek és így az állam mentesül a kötelesség teljesítése alól. Más magyaráza-

tot ugyanis erre a furcsa indoklásra nem igen lehet találni.

Ez tehát a „nyugdíjemelési törvénynek” az első és legsúlyosabb hibája. De vannak más pontok is amelyek kifogásolni valót hagynak maguk után. Az új törvény „gyönyöröit” ugyanis csak azok élvezhetik, akik alávetik magukat egy katonai orvosi bizottság vizsgálatának. Mielőtt ezt a vizsgálatot megejtenék, az összes katonai okmányokat, a törzslappal együtt fel kell mutatni és csak annak az alapján hiszik el, hogy a karját, lábát, vagy a fél életét az „igényjogosult” valóban a háborúban veszítette el. Arról azonban a törvény megalkotói elfelejtkeztek, hogy a csatolt területek rokkantjai képtelenek ezeket az irásokat összeszedni, a katonai irattárak ugyanis már régen elveszték.

Ezek aztán különféle községi bizonylatokat is hozhatnak. Az irások egész tömegét követelik. Minden irásra bélyeg és egyéb illeték kell, nem is beszélve arról, hogy igen sokan idegenből kell beszerezni a dokumentumokat. Joggal állíthatjuk, hogy minden hadirokkantnak, hadiözvegynek és árvának legalább is töképenzel kell rendelkeznie, ha valóban meg akarja szerezni a törvényben előirt összes okmányokat.

Intézkedés a magyar rokkantak ellen

Az erdélyi és bánsegi hadirokkantoknak mindezekon felül még külön bizonylatot kell bemutatni, amelyben igazolják, hogy román állampolgár és ilyen minőségben az összes polgári és politikai jogokat élvezik.

A furcsa intézkedés főleg a magyar rokkant bakák és altisztek ellen szól. A törvény megalkotói ugyanis elfeledkeztek arról, hogy az Erdélyben született magyarok és zsidók tízezer törvénytelennül kimaradtak az állampolgársági listából. Ezek szerint tehát, akiket ilyen törvénytelennül kihagytak az állampolgársági listából azok nem kaphatnak nyugdíjat, annak ellenére, hogy egészségüket hagyták a fronton, amelyért, rekompenzációként a békeszerződésben biztosították jogaikat, tekintet nélkül arra, hogy állampolgárok vagy nem.

Stancoschi alezredes, elnök — mi tagadás — megjegyzés nélkül közölte csak az egybegyűlt kisegyzistenciákkal a törvény fontosabb intézkedéseit. Annak megbirálását az érdekeltekre és a közvéleményre bízta. Beszédének végén a rokkant elnök tömörülésre és összetartásra hívta fel a rokkantakat, özvegyeket, árvaakat azzal, hogy nehéz napok elébe néznek és így egységes fellépésre van szükség.

Ezután sor került az új vezetőség megválasztására. Egyhangulag újra választották elnöké Justin Stancovschi alezredes. Alelnökök Vaduva Péter és Sárbu György kapitányok lettek. Az egyesület titkáráként Barbier rokkantat jelölték, pénztár-

nok pedig Tanghea őrmester lett. A vezető ségben helyet foglalnak még Saftu, Metian Vrbik és Gandi Horváth András rokkantak.

A tisztújítás után a közgyűlés Munteanu ezredesné javaslatára kimondotta a hadiözvegyek megyei alosztályának megalakítását.

ÉHEZNEK A ROKKANTAK, MERT NEM KAPJAK NYUGDÍJAikat

A szomorú közgyűlés panaszokkal kezdődött és megrázó sirámokkal ért véget. A felszólalók ugyanis felháborodva állapították meg, hogy

a megyei hatóságok egyrésze a legmostohábban viselkedik a világháború nyomorult áldozataival szemben.

Nincs helyiségük, ahol az ügyeket végezhették. A hadirokkantak, árva és özvegyek szövetségétől minden támogatást megtagadnak. Kértek helyiséget a vármegyei prefektúra palotájában, de azt a legkategorikusabban megtagadták.

Ilyenformán nem maradt más választás, minthogy egy külterki korcsmában tartsák meg közgyűléseiket. Ugyanitt működik az egyik sötétben a rokkantak irodája.

Ezután határozati javaslatot szavaztak

meg, amelyből kiderül, hogy a rokkantak évek óta nem kapják rendszeren járandóságukat. A határozatban kimondják, hogy a pénzügyminiszter elé fognak járulni s a hátralékok kiegyenlítését követelik. Merválóban felháborító, hogy akkor, amikor a rokkantak, hadiözvegyek és árva három-négyszáz lejeget kapnak állami segélyként, ezeket az összegeket is visszartartják azzal az indoklással, hogy az államlamkaszában nincs pénz.

Brassómezeiben rengeteg olyan község van ahol ez év januárjától a mai napig egyetlen banit sem kaptak meg járandóságaikból a rokkantak, özvegyek és árvaik.

Ugyanakkor a háború nyomorékainak nagyrésze még 1932 októberétől követeli eredménytelenül járandóságát. Tehát két évi nyugdíjjarulékkal tartozik az állam ezeknek a szerencsétleneknek, akik az országút porában vonszolják elaggot testüket és ha jussukat nem kapják, koldulni mennek.

A panaszok a füstös külterki korcsma falain keresztül egyelőre nem hallatsztottak ki az utcára.

Pedig éheznek, mintha ma sem jöttek volna még ki a fedezékből. (s. m.)

A brassói pénzügyigazgatóság újabb felhívása az autótulajdonosokhoz

Brassó, július 5.
Többizben beszámoltunk arról, hogy a brassói pénzügyigazgatóság, felsőbb utasításnak, valamint a törvényes intézkedéseknek megfelelően, elhatározta, hogy a legszigorubban el fog járni azon autótulajdonosokkal szemben, akik nem fizetik meg pontosan az autótulajléket.
Tekintve, hogy a város területén még mindig sokan vannak olyanok, akik elmulasztották az illetékek kiegyenlítését, a pénzügy

igazgatóság a következő felhívást intézi az összes automobil- és taxitujajdonosokhoz:

Köztudomására hozzuk Brassó összes autótulajdonosainak, hogy amennyiben a jelen sorok megjelenésétől számított 15 napon belül a brassói pénzügyigazgatóságnál az illetékeket, valamint a hátralékokat ki nem egyenlítik, úgy a rendőrség forgalmi gyeosztályán keresztül a megadottan autóbilok forgalmát be fogjuk tiltani, az autótengedelyeket pedig bevonjuk.

Lux-Mozgó, Brassó

Bemutatja közkívánatra. Csak 2 napig, július 5-én és 6-án
Gaál Franciska
„Paprika kisasszony”
Paul Hörbiger és Paul Heidemann.
Évad legmulattatóbb vigjátéka.

Jön!
A szezon legnagyobb vigjátéka
2 órás kacagás. 2 órás kacagás
Buster Keaton (Maiec)
„Malek, szeresd felebarátodat”
100%-os németül beszélő hangosfilm

Az első válasz

Miért züllött le Brassó futballsportja?

Enescu, a disztrikt elnöke nyilatkozik arról, hogy Brassóban a zöld asztalnál dőlnek-e el a mérkőzések, a pályakérdésről és a disztrikt elleni felmerült panaszokról

Brassó, július 5.

Brassó város sportéletét valóságos felkavarta az a három cikk, amelyet lapunk hasábjain közöltünk arról, miért züllött le Brassó futballsportja. Ezekben a cikkekben rámutattunk arra, hogy a disztrikt bünyös lelkiismeretlenséggel, hallgatásával hozzájárult a város egyetlen alkalmas futballpályájának a lebontásához.

Az audiatur et altera pars elve alapján szükségesnek tartottuk, hogy Brassó összes számottevő sportszemélyiségeit megkérdezzük: miért züllött le Brassó futballsportja? Elsőnek Enescut, magát a disztrikt elnökét kérdeztük meg az ügyvel kapcsolatban.

MIÉRT ZÜLLÖTT LE A FUTBALL BRASSÓBAN?

— Mivel magyarázza, hogy Brassó futballsportja a mai napra hanyatlott? — tettük fel az első kérdést.

— Szerintem a brassói futballsport nemcsak hogy nem hanyatlott le, hanem éppen ellenkezőleg, fejlődött. Bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy az akkori hat egyesület helyett ma annak legalább a háromszorosa működik. (Meg kell itt jegyezni, hogy e körül a 5x6 csapat közül 2x6-ot a legnagyobb vízszivarkra nem láttunk még futbalozni). Technikai szempontból, a többi városokhoz viszonyítva, be kell ismerjem, nem állunk a vezető városok között. Ennek az okát abban kereshem, hogy

a mérkőzés Brassóban legtöbbször nem a zöld gyepen, hanem a zöld asztalnál dől el. Ezenkívül el kell ismerjem, hogy nagyban gátolja a brassói sport fejlődését a pálya hiánya.

— Tudja-e elnök ur, hogy a sportközvélemény nagyrésze hibáztatja a disztriktet, mert a Brasovia-pálya lebontásának kérdésében nem lépett fel elég erővel?

— A Brasovia-pálya sport szempontjából gátolta a labdarúgósport fejlődését, lévén az egy magánkezelt kezében, aki a sportpályát fel akarta használni saját előnyére a szavazatok kérdésében.

— Van-e Önnek tudomása arról, hogy az ONEF tiltakozott a pálya lebontása ellen, addig, amíg az új pálya fel nem épül? Miért nem tiltakozott a brassói disztrikt is, amikor jobban volt érdekelt, mint az ONEF és miért hagyta Brassó futballsportját pálya nélkül? Miért nem helyezte az egyéni ellenszándékok fölé Brassó sportjának érdekét?

— Az ONEF közbenjárásáról véletlenül nekem személyesen is tudomásom van. Ismerem a körülményeket, amelyek között ez a közbenjárás megtörtént. A brassói disztrikt azonban, amely tisztában van a helyzettel, nem avaszkodhatott magát az ONEF kérdésére, hogy a Brasovia-pálya továbbra is fennmaradjon.

— Mivel magyarázza Ön, hogy a Liga két ízben is megsemmisítette a disztrikt döntését a CFR-LAR mérkőzés alkalomával? Ez, általános vélemény szerint, következménye lehetett egy igazságtalan döntésnek, amelyet a Liga kifogásolt.

— A liga döntését ebben az ügyben — az a gyanúm — olyan egyének befolyásolták, akiknek nem állott érdekükben, hogy Brassó bajnoksága valóban a legjobb egyesület legyen.

Fenntartom tehát az az állítást, hogy Brassóban, a zöld asztalnál döntik el a csapatok sorsát.

— Igazak-e a cikksorozatokban felhozott példák, amelyek azt bizonyítják, hogy a disztrikt a bünyösöket egyáltalán, vagy legalábbis nem kellő erővel bünteti?

— Nem felelhetek mást, csak azt, hogy e cikkek szerzője félre akarta vezetni Brassó sportközönségét. (Erre a kérdésre Enescu elnök válasza meglehetősen rövid és semmitmondó.) Ahogy selyes állítását mondja, zavartság érződik ki hangjából. Vita keletkezik közöttünk. Számos konkrét esettel igyekszünk átáramasztani állításainkat. A válszok azonban, amelyek a disztriktelnökököt kapunk, távolról sem kielégítők. Nem is íszepteljük a ké-

nyes kérdést, azzal, hogy az ügyet majd külön fejezetben fogjuk leírni.

Tovább kérdezzük:

— Igaz-e, hogy ez emlékeztetés június 8-iki ünnepélyen Ön egy női személy kérésére lépett be a pályára, holott erre a szabályok szerint joga nem volt?

— Június 8-án nemzeti ünnep volt és én egyik rendezője voltam az ünnepélynek. Helytelen bíraskodás volt az oka a botránynak. Én rendezői minőségemben szükségét éreztem, hogy közbelépjek és megakadályozzam a botrány elfajulását és az ünnepség sima lefolyását elősegítem.

*

Aligha lesz olyan sportcsoport ennek a városnak, aki ezzel a válasszal megelégedne. Enescu elnök ugyanis megelégedik arról, hogy rendezőnek nem áll jogában akárha téves bírói ítélkezés feroget fenn, berohanni a pályára. Még kevésbé teheti ezt a disztrikt elnöke. Mindkettőtől eltekintve pedig Enescu urnak a pályán való megjelenése csak fokozta a gyűlölködés botrányság kirobbanását.

Ezzel meghallgattuk az első és jelenleg a legszámottevőbb személyt arról, miért züllött le Brassó sportja. A nyilatkozat komplexumából szomorúan kell leszűrni azt a megállapítást, hogy Enescu disztrikt elnök válasza különösen a Brasovia-pálya lerombolásának kérdése-

Sztrájkol a botfalusi tanács az új primár miatt

A brassói vármegyházra érkezett jelentések szerint Botfalu község tanácsában súlyos egyenlenségek dőlnek. A város vezetősége az új primár személye miatt teljesen munka képtelen.

Az új primárt Stammnak hívják, akivel a tanács tagjai semmiben sem értenek egyet. Amióta ez az új primár áll a község élén, már háromszor hívták össze a községi előljáróságot, de az ülést egyetlen egyszer sem tudták megtartani.

A város passzív magatartása a prefekturát erőlyes beavatkozásra készítette. Értesüléseink szerint maga a prefektus fogja megkísérelni a békéltető tárgyalásokat a durcaskodó tanács tagok és a primár között. Amennyiben ez nem menne, úgy Botfalu élére új primárt neveznek ki.

Cuteanu dr. vármegyei prefektus a békéltető tárgyalások lefolytatása végett személyesen fog kimenni a szomszédos faluba.

Forgács Sándor és Bárdy Teréz szavalóestje az Ahava-klubban

A Magyar Színház prózai együttesének két legkiválóbb művésze, Forgács Sándor és Bárdy Teréz, a Zsidó Nemzeti Szövetség brassói tagozatának felkérésére csütörtökön este 9 órakor szavaló estet tartanak az Ahava-klubban. Az est műsorán zsidó költők héber eredetű és magyarnyelvű művei szerepelnek.

Logász a szakszólóval

A brassói Elit-kávéház frissen szerződött zenekarának, amely kedden este debütált a közönség előtt, három egyetemi hallgató tagja van. Jó családból való fiúk, akiket a mindenki elforgató váltság penderített a pódiumra, hogy éjjelezve és muzsikálva a jövő szemeszterek költségeit megkeressék. Mire gondolhatnak, miközben a divatos slágereket játszzák? A zongorista futamokat csinál a római jog komplikált fejezeteiben, a dobos agyában a kereskedelmi akadémia tartályait pergeti, a szakszofonos, aki konzervatóriumba jár, lopva a magasabb zeneelméletet fujja... Ezt a képet, mint illusztrációt, méltán beleilleszhetnénk abba a hatalmas ponyvaregénybe, amelyet korunk történelmének neveznek. Ma még a táncosparóktól nyüzsgő lakásban, holnap az egyetemi parkokban és a jövő nyáron ismét palatán... Mert állandóan szemük előtt lebeg a diploma és nem nyugszanak addig, amíg ki nem zongorázzák, szakszofonosnak és dobosnak maguknak... Ez az igazi „küzdőletem a létért...” Neveik: Wolff Iván, Orbán

ben semmitmondó. Nem értjük, hogy akkor, amikor egy idegen terület, az ONEF tiltakozott a pálya lerombolása ellen, miért nem foglalhatott el hasonló álláspontot a futball helyi expozitúrája, a disztrikt is? Azért pedig, mert embereknek esetleg személyi ambícióik voltak — hol nincsenek ilyenek — még nem kellett magának a disztriktnek megfosztania Brassó sportéletét egyetlen számvethető pályájától.

Különbö is Enescu elnöknek tudomásul kellett bírnia arról, hogy a Brasovia vezetősége minden ellenszolgáltatás nélkül, teljes berendezésével felajánlotta a pályát a városnak. Ezzel a pálya tulajdonjoga a város, a rendelkezési jog pedig a disztrikt hatáskörébe ment volna át. Miért kellett tehát ennek ellenére is lebontani a pályát?

A disztrikt álláspontjára helyezkedve, a világ összes sporttelepét le kellene rombolni, mert mindenütt vannak emberek és vezetők, akiket személyi ambícióik fűtenek. A túlzott személyi ambíciók letörése azonban — hivatalos seggilettei — nem történik a sport rovására.

Beszélgetésünk során a disztrikt elnöke ígéretet tett, hogy lapunk hasábjain ki-merítően is foglalkozni fog a brassói futballsport kérdésével.

Reméljük, hogy e cikknek keresztül, többet is meg fogunk tudni.

(g.)

Emil és Bogdán Gyula, Erdemes őket megjegyezni. A közönség sokat tapsolt a zenészeknek, pedig nem is sajtette, hogy köztük a jövő diplomásai húzzák fülükbe az andalító tangókat és foxokat. Mert úgy játszanak, mint vérbeli muzsikások. Boldogulni fognak az életben is. Ezeknek a rokonszenves fiatalembereknek a nótáját ne lehet elhagyni...!

A rendőrség hírei

Röviden jelentettük tegnapi számunkban, hogy Beszedek Albert szítás-utcai pékmester fejéssel támadt Desapjárja, Benedek Mózesre, akinek a házában lakott, azért, mert az apa házbérjárását kérte. A brassói rendőrség tegnap őrizetbe vette a fiatal Benedeket és átadta az ügyészségnek. Az őz Benedek sebei nem súlyosak és így túl van minden veszélyen. — A rendőrség büntető osztályánál Stepha Péter Szent János-utcai lakos feljelentést tett, hogy elvesztett Dobermann kutyája. A becsületes megtaláló illó jutalomban részesül.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. 15.783—1955. serv. economic.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉMÉNY

Ezennel közhírré tesszük, hogy a folyó évi június hó 26-án az új városi vágóhíd részére szükségelt felszerelések szállítása és berendezése céljából tartott árlejtés eredménytelensége folytán folyó évi július hó 25-én délelőtt 11 órakor a városi polgármesteri hivatalban egy második árlejtés fog tartatni.

A munkálatok értéke kb. 20 millió lej.

A közelebbi feltételek és tervek a városi mérnöki hivatalban tekinthetők be.

Az árlejtésen csak szakcégek vehetnek részt, amelyeknek bizonyítaniuk kell, hogy már hasonló munkálatokat — legalább a fentnevezettek terjedelmében — hajtottak végre.

A szállítás a szállító veszélyére történik, a ki saját maga köteles a külföldön rendelt felszerelési cikkek részére szükséges beviteli engedélyt kieszközölni.

Brasov, la 28. Junie 1955.

Primar: Secretar General: Dr. C. Voicu m. p. Socaciu m. p.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

No. ad. 14.787—1955. serv. economic.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉMÉNY

A városi aszfaltmunkálatoknak vállalatba adása céljából, — amelyek értéke kb. 700.000 lej, — folyó évi július hó 22-én délelőtt 10 órakor a városi polgármesteri hivatalban egy második nyilvános árlejtés, lepecsételt, bőslyegellátott ajánlatokkal fog tartatni.

A közelebbi feltételek a városi mérnöki hivatalban tekinthetők be.

Brasov, la 28. Junie 1955.

Primar: Secretar General: Dr. C. Voicu m. p. Socaciu m. p.

SZÍNHÁZ

Dayka Margit

Színésznő-karrier, amelynek egyetlen hajtó ereje a tehetség volt.

Befutás és beérkezés ahol nem kellett a hiányokat kis és nagy protekciók közreműködésével pótolni, mert nem voltak hiányok. Östehetség, amelyen legfeljebb csiszolni kellett.

Dayka Margit a jobb környezetben kifejlődött, vonzóbb, őszintébb és sokkal természetesebb lett. Frissesség, lendület, humor és báj revalálódik a figurájában okos és tervszerű adagolásban.

Első felléptére zafolt nézőtér volt a városi és az előadás egészen bizonyos hogy fokozta ezt az érdeklődést.

Kár, hogy a nehézkes diszletezés technikai nehézségei rontották a darab gyors tempót igénylő menétét.

A többi szereplő is kifogástalan asszisztált ehhez a sikerült estéhez, melyről a közönség elégedetten és jókedvvel távozott.

MŰSOR:

Szerda este fél 9 órakor: Aranyóra. (Szé Ernő poétikus, óriási sikerű színműve Dayka Margit, a budapesti Vígyszínház európai híru művésznőjének bucsufellépése.)

Csütörtök este, fél kilenc órakor: Wekerle. (Operett-ujdonosság, először. szezon utolsó operettpremierje. Halmágyi Harry, a Fővárosi Operettszínház táncoskomikusának egyetlen vendégfellépése.)

ARANYÓRA: DAYKA MARGIT TÁR

Ma, szerdán este bucsuzik Dayka Margit a brassói közönségtől. Hétfői és keddi fellépéseit zsúfolta házak sirták és kacagták végig. Még fokozottabb érdeklődést mutatkozik mai bucsufellépése iránt. Szé Ernő „Aranyóra” című rendkívüli sikerű színdarabjában Dayka Margit megtalálta azt a szerepet, amely egyéniségének legjobban megfelel. Mellette a kolozsvári társulat legjobb erői jutottak jobbnál jobb szerepekhez.

AZ UTOLSÓ OPERETT-PREMIER

A bucsuzó kolozsvári szintársulat csütörtök este még egy operett-bemutatóval kedveskedik Színre kerül a Weekend című, hallatlanul mulatságos operett-ujdonosság, amely a Pesti Színház legnagyobb sikere volt az idén.

A bemutató érdekességét fokozza, hogy a darabban fellép Halmágyi Harry, a Fővárosi Operettszínház kitűnő fiatal táncoskomikusa is, aki erre az egyetlen estére érkezik Brassóba. A többi szerepeket Ernő Böske, Hegyessy Lea, Balázs István, Thász Aladár, Tompa Béla játsszák.

„MICKY MAUS KALANDJAI”

Nagy kacagató gyermek matiné énekkel és tánccal, divatrevüvel egybekötve.

A bucsuzó magyar szintársulat igazgatósága meglehetősen szeretettel gondol Brassó város kicsinyeire a gyermekekre, ezért július 9-én, délelőtt 11 órai kezdettel Tompa Béla „Micky Maus” kalandjai című énekes-táncos darabjával gyermek-matiné rendez. A darab tartalma szerint Micky Maus az ismert mozi rajzprimadonna, Charlie Chaplin, Jackie Coogan, a kedves gyerekszínész és a gyerekfilmekről jól ismert gyermek színészek, a kövér „Pufi”, „Szeplős”, a kis csunya lány a „Csitri” és a kis néger kedvence „Farina” figuráit meelevenítve, egy rendőrral, egy cirkuszigazgatóval kellemetlen, de mulatságosan végződő kalandba keverednek. Az előadás tele van ének és táncszámokkal. Brassó város két kedvenc műkedvelője játssza a legkedvesebb szerepet. Zita von Reményik „Micky Maus” és Körmeny „Charlie Chaplin” komikus figuráját.

A divatrevüben résztvesznek egy divat-ismertető conferancié előadása mellett, következő nagy és elsőrendű cégek: az ideig: Neumann M. utóda, a Westemec a Corsó cipőáruház, a Schmoll gyár.

Kedves és felejthetetlen előadással aká a magyar színház minden tagja elbűsül a Brassó város gyermekeitől. Moziszert látványosság, a színész nénik és bácsik nézőtérén mesét mondanak a kicsinyeknek. Mókákat csinálnak, úgy, hogy minden gyermek lelkében egy kedves emléket őriz meg, ha az előadást, amely az évadban utolsó délelőtti matiné, megnézheti. A divatrevü jelentkező lehet Tompa Béla nál d. e. 9—12 óráig a színházban.

Az „árja“ tisztviselői rendelet után

A nemzetiszocialisták nem akarják a centrum képviselőit befogadni

Hitler háromórás beszédében fejtegette a vérség és származás szerinti elhivatottság jövőjét

Papen az ifjuság nevelése és a papi egyesületek kérdésében nem tud Rómával megegyezni

Dingeldey pártja is feloszlott

Berlin, július hó 5

Tegnap számában jelentette a B. L., hogy a nemzetiszocialistapárt vezérkara Reichenhallban tanácskozára jött össze. Ezen az ülésen Hitler háromórás beszédet mondott. Beszédében kifejtette, hogy a magasabb céloknak a forradalom csak eszköze lehet. A történelem kétféle forradalmat ismer: az eszmék és az erőszak forradalmát. Kététféle esztendő óta a legkritikáiban sikerült egy-egy forradalom, mert azoknak a forradalmaknak vezetői nem eszméltek rá arra, hogy a forradalomban nem a hatalom tényleges átvétele a fontos hanem a forradalmi tömegek újjáhasznítása, azok nevelése.

A nemzetiszocialista forradalom felismerte a faj problémájának fontosságát. A polgári államban tisztán gazdasági szempontok szerint alakult ki a vezetők kasztja. A nemzetiszocialista államban meg kell változtatni a vérszerinti alkalmas vezetők kiválasztásának rendszerét. Ha a nemzetiszocialista forradalomnak sikerül egy olyan vezető-kasztot kiválasztani, amely vérség és származás, képességei és elhivatottsága folytán alkalmas arra, hogy az államot vezesse, úgy ez a forradalom évszázadokra kialakítja a német jövőjét.

— A mi forradalmunknak — mondotta Hitler — négy szakasza van és lesz:

1. A harc előkészítése.
2. A hatalom megszerzése. (Ez a munka szinte már el is végeztett.)
3. Az állam teljességének kialakítása. (A nemzetiszocializmusnak az a célja, hogy szellemiségével az állam egészét átformálja.)
4. A munkanélküliség leküzdése (Ennek

Alku Hitler és a centrum között

A centrum még tegnap este sem tudott végleges feloszlata ügyében dönteni. A késő éjszakai órákig tartó vita után mégis úgy határozott a vezetőség, hogy a pártot negyvennyolc órán belül fel kell oszlatni.

Nagyon érdekes volt Ullitzka prelátus felszólalása, aki elkéseredve jelentette be, hogy a jövőben a kormányt támogatja.

A Germaniának ez a vezércikke, fenntartás nélkül behódol már az új német politika szellemének és egyben súlyos kritikában részesíti a centrumot azért a politikájáért, amelyet a weimari államban folytatott. A centrumnak saját lapja, a Germania, szemére veti, hogy a weimari államban egy néhány apróbb engedménnyel megelégedett. Megállapítja végül a Germania, hogy ha most a centrum feloszlik, nem történik egyéb, minthogy a politika szükségszerű következményeként összeomlik ez az értéktelen kulijsza. Leszegzi még a lap, hogy Hitler nyílt vallomást tett a kereszténység mellett, éppen ezért közte és a né-

Papen római tárgyalásai

Római jelentések szerint Olaszországban arra számítanak, hogy a konkordátumot Németország a legrövidebb időn belül megkötí. Illetékes német körökben megerősítik ezt a hírt azzal, hogy ki jelentik, miszerint a tárgyalások a legjobban mederben haladnak előre.

Ugy hírlik, hogy a konkordátumi tárgyalásokat már kedden este befejezik.

A Vossische Zeitung római jelentése szerint a vatikáni megállapodás nagyjában a vatikáni olasz megállapodást másolja.

A lap továbbá megállapítja, hogy minden pontban teljes már a megállapo-

a célkitűzésnek megvalósítása dönti el végső fokán a forradalom sikerét.)

Ezeket a kérdéseket — mondja tovább a kancellár — csak úgy lehet megoldani, ha a németiséget a nemzetiszocializmus szellemében neveljük. A nemzetiszocialista mozgalom vezetőinek olyan gárdának kell lenni, mely ennek a gondolatvilágnak tántoríthatatlan harcosa. A vezetőknél mindenekelőtt spártai egyszrűség kell és szerénységgel kell példát mutatniok, hogy a néptömegek a vezetők parancsszava előtt szívesen és készséggel meghajoljanak. A német forradalom politikai katonáinak hadserege sohase álljon szembe a birodalmi hadsereggel, amely mindenidőben egyedül viselheti az állam fegyveres védelmének tisztjét.

Ezután Hitler a vezérkarba befogadott acélsisakosokhoz fordult és annak a reményének adott kifejezést, hogy az acélsisakos vezetők olyan szellemben és jóindulattal léptek be a nemzetiszocialista vezérkarba, ahogyan ő és Seldte egymással megegyeztek.

Hitler beszédéből elsősorban az a kiemelendő, hogy maga a kancellár is tisztán kinyilatkoztatta, hogy a nemzetiszocialista forradalom csak az esetben győzhet, ha a munkanélküliség problémáját megoldotta.

Ezenfelül nagyon érdekes, ahogyan az acélsisakosokat ismét figyelmeztette és akiknek megmondolásaival szemben újból hangsúlyozta, hogy a birodalom hadseregét a politikai hadsereg túlerejének lefegyverezni és bepótolni nem szabad. Főbb a „biztosiékból“ tisztán látni, hogy a nemzetiszocialista szélső-jobb oldalnak a hadsereg beolvasztása is programjában volt.

met kereszténység között most már elmentétek nem lehetnek és be kell olvasztani azokat a külön szervezeteket, mint amilyen a centrum és annak szervei voltak.

Ez a vezércikk ékesen beszél. A centrumnak és benne a német katholicizmusnak Hitler előtt meg kell hajolni és el kell tűnnie, hogy ő is, kétezer esztendő hatalmas multjával és erkölcsi világszemléletével felolvadjon a „führeri egység vezérgondolatában.

Ugyancsak bejelenti a Bayerischer Kurier is, hogy a bajor néppárt, amelynek a lap organuma volt, kimondotta önkéntes feloszlását és így a lap a nemzeti és egységes Németország szolgálatában áll.

A centrum egyébként önkéntes feloszlását — mint berlini jelentések közlik — eddig azért nem mondotta még ki, mert a centrum vezérért, Brüninget, Hitler váratlanul audiencián fogadta. Az ellentét magva az, hogy a nemzetiszocialisták a centrum valamennyi parlamenti képviselőjét nem akarják a nemzeti-szocialista pártba befogadni.

dás, de nem jutottak eddig egyező véleményre az ifjuság nevelésének és a papi egyesületek fennmaradásának kérdésében.

MEGJELENT AZ „ÁRJA“ TISZTVISELŐ RENDELET

Minden megdöbbenés és felháborodás nélkül közöljük, hogy a német birodalomban ma megjelent a tisztviselői rendelet. A rendelet rettenetes intézkedései azért nem okoznak különösebb feltűnést, mert a történetek után liberálisabb szemléletű tisztviselői rendeletet várni sem lehetett

E rendelet szerint a birodalom, az egyes államok, a községek, a köztisztviselők, a közüzemek tisztviselői és a birodalmi bank alkalmazottjai csak árja származásúak lehetnek. Azok a köztisztviselők, akiknek feleségük, vagy férjük idegen származású, szintén nem maradhatnak hivatalaikban és onnan azonnal eltávolítandók.

MACKENSEN ÉS A HOHEN-ZOLLERNEK

Vasárnap egyébként Düsseldorfban lovas ünnepélyek voltak. Az ünnepségről nincs mit jelenteni, ellenben nagyon érdekes volt azon a Mackensen-incidens. Az ünnepélyen Mackensen is megjelent. A tömegből valaki felismerte a tábornokot és felé kiáltotta:

— Mikor hozzuk már vissza a császárt?

Mackensen megértette a kérdést és bátran visszakiáltott:

— Én szíves örömet visszahoznám, de nem rajtam mulik.

Rejtélyes négyszeres gyilkosság Kiseneben

Az áldozatok mindannyian zsidók

Bukarest, július 5.

A kisenevi állambiztonsági hivatal a déli órákban távirati értesítést kapott a Sorocamegyében levő Sloboziából, hogy a város határában, egy árokban, két férfi és két női hullára bukkantak.

A halottak 22—33 évesek lehetnek. Az első vizsgálatra megállapították, hogy halálukat akasztásból eredő fojtogatás okozta.

Öngyilkosságról nem lehet szó, mert a közelben sehol sincs fa. Ez azt bizonyítja, hogy valahonnan odahurcolták őket.

Mind a négy áldozat zsidó. Ezért a hatóságoknak az a gyanúja, hogy politikai gyilkosságról van szó. A tettesek kézrekerítésére Bessarábia egész rendőri apparátusát megmozgatták.

A kegyetlen tömeggyilkosságról egyelőre közelebbi részletek hiányoznak.

Matuska zokog a pesti vizsgálóbíró előtt

Még mindig a titokzatos hipnotizőrt emlegeti

Budapest, július 5.

Felszegi Róbert ügyész a bíróságon kedden kihallgatta cellájában Matuska Szilvesztert, a biatorbágyi tömeggyilkost. A rabruhás Matuska nyugodtan kezdeit beszélni, amikor azonban a merénylet került szóba,

heves zokogásba tört ki elmondotta, hogy a merénylet azért hajtott végre,

mert híres ember akart lenni.

Ezután kijelentette, hogy a merénylet voltaképpen egy I. e. nevű hipnotizőr ösztönzésére követte el.

Matuska kihallgatásának híre óriási tömeg lepte el az épület folyosóit s a merénylet azért hallgatták ki cellájában a közönség megkerülésével.

Halálos gázolás Marosvásárhelyen

Marosvásárhely, július 5.

Halálos gázolás történt kedden délután fél hat órákor Marosvásárhelyen. A 611-es számú gépkocsi egy utassal a Sándor János-utcán keresztül az állomás felé rohogott, amikor egy Scheinhoffer Tibor nevű 2 éves gyermek hirtelen átfutott az autó előtt az utas-ten. A soffőr lefékezett, az autó kerekei azonban így is átgázoltak a kisiúrn aki azonnal szörnyethalt.

A helyszínen rövidesen a hivatalos bizottság is megejtette a vizsgálatot. A gázoló soffőrt letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

A kis áldozat holttestét, aki egyébként egy munkás gyermeke volt, hatósági rendeletre felboncolták.

Szomoru aratási kilátások a Bánságban

Temesvár, július 5.

Most, július negyedikén még zöldek a bánsági buzavetések, holott már aratni kellene. Mint már jelentettük, a Bánság felett végigvonult óriási vihar a vetés jelentős részét ledöntötte. Újabb hírek szerint egyes helyeken rozsda is fellépett. A rengeteg csapadék folytán a helyzet elég szomoru.

Bukarest, július 5.

A földművelésügyi minisztérium hivatalos közlést adott ki, amely szerint egyes megyékben az esőzések miatt a tengeri teljesen elmaradt fejlődésében. Ennélfogva a tengeri betakarítása közel egy hónappal meg fog késni.

Szomoruan

hull az eső egész Erdélyben

Ragyogóan

slít a nap a Fekete-tenger fölött

Ha napsütésben, gyönyörű környezetben, gondtalanul, tökéletes kényelemben akarja eltölteni szabadságát, vegyen részt a B. L. társasulazásán Konstancába, Mamaia, Carmen-Sylva és a Fekete-tenger többi híres tüdőhelyére. Részvételi-díj minden költséget beleértve 2950 lej. Jelentkezési határidő július 9.

Az ügynek valószínűleg folytatása és Mackensenre nézve súlyos következményei lesznek.

DINGELDEY PARTJA IS FELOSZLOTT

Dingeldey, a német néppárt vezetői ma nyilatkozatot intéztek párhivőihez. Ebben a levélben Dingeldey kifejti, hogy a mostani államban a régi pártkerek fenntartása lehetetlen és éppen ezért kimondja pártja önkéntes feloszlását.

Közli még, hogy pártjának képviselői mandátumait illetőleg illetékesek a kormánykörökkel tárgyalnak.

HIREK

IOMCSA SANDOR:

Állatvédelem

Én, hogy így mondjam, még a légynek sem ártok.

Nem, hogy odamennék egy jólfejtett oroszlanhoz és — teszem azt — elkezdem bortalni, vagy egy kiéhezett tigris, mikor eszi az antilop-pecsenyét, úgy kihoznék, hogy elvenném az ételét. Vagy egy már amugy is megvadult bika életét úgy próbálnám még kellemetlenebbé tenni, hogy például, szalmaszálat dugdosnék fel az orrába.

Én nem. Igazán nem. Isten ments! És mégis tegnap, az állatvédelem nevében lebüntettek tíz lejtig.

Tegnap ugyanis állatvédelmi nap volt mifelénk.

Két hölgy itélt el a sétatéren, azonnal fel is hajtották a büntetést, és, hogy lássa a világ, hogy én az állatvilágban milyen szerepet töltök be, — valami afféle hivatalból kirendelt védő szerepét — feltűztek a kabáthajtókámra egy papirdarabkát, melyen egy ló vidáman nyertett és egy gömbölyű puli megelégedetten ugatott.

Én inkább szomorú voltam. Azonmód le is ültem egy padra, a katonazene játszott és tőlem tíz lejnyi távolságban sört ittak jeltelen urak és hölgyek.

Az én két hölgyem — ugylátszik itt volt a rajonjuk — szorgalmasan tartóztatta le az embereket, itélte el és hajtotta is fel a bírságot.

Pont előttem fogtak el egy urat, ki kifogástalan elegáns volt, jóhiszemű és — a mint kiderült, — finom.

A hölgyek rajtaütöttek az uron és a perselyeket a mellének szegezték:

— Egy pár lejt az állatvédelem céljaira! Az ur meglepetten állott meg, egyik hölgyről a másikra pislogott és azt mondta:

— Roppant kedves.. Még valamit akart mondani, de az egyik hölgy közbecsicseregett:

— Csak husz lejt!

— „Csak” — ismételte az ur kedvesen és a füle hegye égni kezdett. Aztán vicce fordította: — Kérem szépen, nekem nincs állatom, én magam ugatok este..

A szőke hölgy türelmetlenül rázta meg perselyét:

— Ugyan kérem, csak nem sajnál egy pár lejt?!

Az ur megbotránkozva tette mellére a kezét:

— Én?! Kérem szépen nekem egyszer volt egy esetem. Egy fiakkeres — nem tudom tibe, vagy tizenegybe, arra emlékszem, hogy másodéves jogász voltam..

A perselyek követelőzve csörögtek bele az „esetbe”, a nők siettek és az ur füle mellett egy izzadságcsepp futott le, be a gallérja alá.

Akkor már kisebb csödület is támadt és az ur pirut a szemek tüzében, mint szeptembervégi napon a szőlőgerezd.

A hölgyeket a sikertelenség konokkátette:

— Én innen addig el nem megyek, míg legalább egy lejt nem ad — fogadkozott a szőke.

A kiszemelt állatbarát fületöve sápadni kezdett. Ez az ájulás első tünete. Megtörtölt homlokát, arca torz mosolyban vonaglott és bizonytalan mozdulatot tett zsebe felé:

— Ugye, egy ötszáz lejest csak nem adhatok..?

— Váltunk — zugták vissza a nők.

Akkor a tömegből már gunyos hangok hallatszottak: „Lássuk az ötszázast.” A katonazene is végzett és ide összpontosult a figyelem. „Mi van ott?” hallatszott távolról. „Valami pallit szorongatnak a nők!” „Betétes cipője az van, de egy lejt sajnál.. Szép kis pasas..”

Az ur ezeket mind hallotta és a menekülés útját leste, mint egy agyonhajszolt szemű állat..

A hölgyek arcán valami kegyetlen visszfény derengett.

Aztán nem bírtam tovább nézni. Eloldaloltam.

És csak így mondom: Lehet, hogy az effajta gyűjtés az állatvédelem egy bizonyos formája.

Lehet.

De hogy az emberkinzásnak a legraffináltabb, legválogatottabb módja, az bizonyos.

Holt-bizonyos.

— **Ujabb letartóztatások Nagyváradon a szőlőhegyi gyilkosság ügyében.** Nagyváradról jelentik: A szőlőhegyi gyilkosság ügyében, bár a gyilkost Bancsa János személyében néhány nappal ezelőtt elfogták, egyre tartanak a letartóztatások. Rengetegen vannak olyanok, akik tudtak a gyilkosságról, de kihallgatták. Ezek ellen most bünrészesség miatt eljárást indítanak. Letartóztatták Bancsa édesapját is, akinek fia bestiális gyilkosságáról ugyancsak tudomása volt. A rendőrség egyuttal egy régebben elkövetett gyilkossági ügyben is nyomozást folytat, amelyet a gyanu szerint az öreg Bancsa hajtott végre. A tanukihallgatások ebben az ügyben is megkezdődtek.

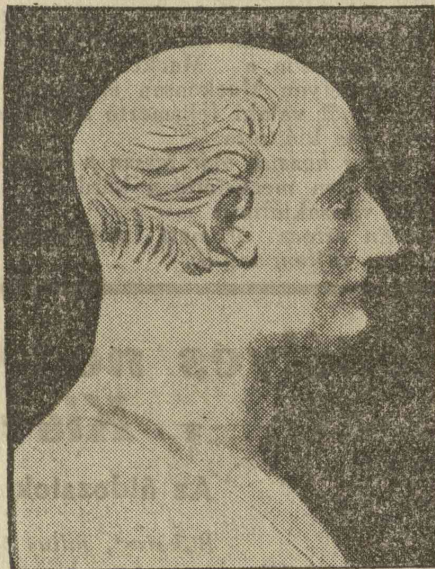
— **TEPLOMBETÖRÉS KOLOZSVÁRON.** Az emult éjszaka folyamán ismeretlen tettesek behatoltak a Ferenc-József-uton evő görög-keleti katedrálisban, ahol az összes perselyeket felfeszítették, pénzt azonban nem találtak. A rendőrség nyomozást indított.

— **ÉRDEKES SAJTÓPÖR.** Tudósítónk jelenti: Gheorghe Bogdan Duica kolozsvári egyetemi tanár egy évve ezelőtti cikket írt Baritiuról, amelyben azt állította, hogy ő volt az első, aki a román újságírásba bevitte a hazugságot. Vlad szebeni generális, aki egyenes leszármazottja Baritiunak, kegyeletsértés címén eljárást indított Duica ellen. A kolozsvári tábla keddi tárgyalásán Muntean dr. védte Duicát, akit a bíróság felmentett a vád alól. Az ítéletben az ügyész is megnyugodott.

ABLAK

Győzhetetlen? Minden őriást legyőz valaki. Sámson Delila verte le. Itol-njernest Judith, Attilát Krumhilda. És Carnerát? Végre jóllakhatok egy évre, gondolta magában, miközben Sharkey fölött a győzelmi táncot járta, az az ötven-katanezer dollárocska épp kapóra jön. De a tánc rövid s a kiábrándulás hosszú. Mire a pénztárhoz megy fölvenni azt a kis honoráriumot, már nincs is meg a dohány, valaki lefoglaltatta. Egy kis londoni pincérelány, akinek Carnera házasságot ígért s akinek tartásdíjjal tartozik Ha Delila, a ravasz hízogó illik Sámsonhoz s a bosszuszomjas Krimhilda Attilához. Carnera végzeté nem lehet más, mint a pincérelány. Uristen, hány becsületekkel maradhatott adása s hány r-stleaft hozhatott neki hitelbe, míg végre a fülébe sugta a mondatocskát, amibe a világ legverhetlenebb bajnoka is belebukik egyszer.

A FÉNYKÉPFÉZÉS FELTALÁLÓJA

Josef Niepce francia litografus halálának most van a 100 éves évfordulója. Niepce-nek 1825-ben sikerült először fényképet sötét kamarában előhívni és petrol-éter segítségével fixirozni.

— **A halálsorompó ügye a kolozsvári törvényszék előtt.** Tudósítónk jelenti: A kolozsvári törvényszék megkezdette Margineanu vasuti ör bünpörének a tárgyalását. Az ör ellen Birescu főügyész gondatlanságból okozott négyezeres emberölés címén emelt vádat. Margineanu az emult évben, május 1-én hajnalban, a közelgő bukaresti gyors előtt nem engedte le a sorompót s ezáltal szörnyű katasztrófa történt. A gyors elütött egy, a sineken át haladó autót, melyben Barth őrnagy, Demian biztosítótársasági igazgató, Ungár mérnök, Széplaki soffőr és Sorescu kapitány né ültek. Az utasok a kapitány né kivételével, mindannyian szörnyethaltak. Sorescuné azt állítja, hogy nem volt leengedve a sorompó, míg a vasuti ör ezt váltig tagadja. Ma kihallgatták Ács Mihály kolozsvári pékét is, aki a vasuti ör mellett vallott. A tanukihallgatások folynak.

— **NAGYVÁRADI ÉLETUNTAK.** Tudósítónk jelenti: Újváros Erzsébet, Kossuth-utca 3 szám alatt lakó 18 éves leány a Főutcán levő Stern-palota második emeletéről az udvar kövezetére vetette magát, ahol összetört tagokkal, véresen terült el. A mentők a kózkórházba szállították, ahol magához térve elmondta, hogy azért akart meghalni, mert a vőlegényét nem szerette. Állapota súlyos — Szerbi Lajos 25 éves cipész, a Nilgesz-telep Valcele utcájában levő lakásán egy konyhakéssel mellbeszurta magát. Kórházba szállították. Tettének oka ismeretlen.

— **ÖNGYILKOS TANÁRNŐ.** Déváról jelenti: Gembinckv Berta francia tanárnő dévai lakos, aki széd állampolgár, megmérgezte magát. Súlyos állapotban szállították kórházba. Egy németül írt végrendeletet találtak lakásán, amelyben bejelenti, hogy öngyilkos lesz. Kevés remény van rá, hogy megmentés az életnek.

— **ROBBANÁS EGY NÉMET BANYÁBAN.** Berlinből jelentik: Rocklinghausenben a Blumenthal-féle bányában borzalmas robbanás történt, amelynél hét munkás életét vesztette, tíz pedig súlyosan megsebesült. A vizsgálat még nem állapította meg, hogy a szerencsétlenségért ki felelős.

— **PÁLYAZAT JEGYZŐI ÁLLÁSOKRA.** A hivatalos lap legutóbbi száma 125 községi jegyzői állásra hirdet pályázatot. A kérvények az illető megye prefektusához adandók be.

— **KÉT BANYÁSZT ELPUSZTITOTT A SOLYMÁRI HALÁLTARNA.** Budapestről jelentik: Megirtuk már, hogy a solymári bányában eltemetett 11 bányász közül kilencet megmentettek. A hiányzó két bányász felkutatásáért tovább folyt a munka. Hétfőn, az esti órákban észrevették, hogy a haláltárnából kifolyó víz emberi testrészeket és húsdarabokat sodor magával. Ebből kétségtelenül megállapítható, hogy a két szerencsétlen bányászt a leszakadó betongát darabokra zúzta.

— **TEMESVARI HIRÜK.** Temesvárról jelentik: Papp Gábor uridivatáros kényszerigezységet kért maga ellen. Az indoklás az, hogy a finom árut nem tudja eladni, nem kell az ma már senkinek. A cég aktívája 2,316,958 lej, passzívája 1 millió 379 ezer 053 lej. Vagyis közel egymillióval aktív. Hitelezőinek öt éves százalékos törlesztést ajánl fel. — Temesvár városa 21 milliós betétjére a Timisia-bank jogutódjával, a Victoriával kötött 50 százalékos készpénzes egyezséget a belügyminisztérium jóváhagyta. Sagovici dr. főjegyző telefonértesítést kapott a belügyminiszteri határozatról. A város most hatmilliószázötvenezer lejt kap, amit utcajavításokra fognak költeni. — Brünner Jakob boksánbányai plebános, aki most állt 40 éves jubileumának megünneplése előtt, kedden hajnalban foggyökérgyulladásból származó trombozissal meghalt. A hirtelen halál általános részvétet keltett.

— **AZ ANGOL MÉRNÖKÜK BERLINBEN.** Berlinből jelentik: A Vikers-perben letartóztatott Thornthon és Mac Donald angol mérnökök ma Berlinbe érkeztek és elmondották, hogy orosz fogságuk elég szigorú volt. Csak nagy nehézségek árán tudtak például zsebkést és borotvát a börtönbe becsempészni. A börtönőrök látták ugyan, hogy időnként foggyükükben tisztán voltak borotválva, de felsőbb utasításra nem kérdezték, hogy hogyan jutottak borbélyhoz. A fogság a két angol mérnököt erősen megviselte.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

★ A DITRÓI szokásos júliusi nagy állatvásár 14-15-16-án lesz megtartva. Válogatott nagy felhajtásra van kilátás, különösen szarvasmarhákban.

— SZÉKELYUDVARHELYI HIREK.

A székelyudvarhelyi városi tanács március 7-iki megalakulását mint ismeretes, amit Magyar Párt bizonyos törvénytelenségek miatt megfellebbezte, melynek a felsőbb közhatalóság helyet is adott és az alakulást megsemmisítette. Most július 1-ére új alakuló gyűlést hirdetett a prefektus, melyik gyűlés hivatva lett volna a rég vajudó polgárgármeester-kérdést is megoldani. A gyűlést azonban bizonyos alaki kifogások miatt bizonytalan időre elhalasztották. — A székelyudvarhelyi gazdasági kamara az a román, kath. fiunevelő intézetben július 7-iki kezdettel egy tiznapos gyümölcs-termesztési tanfolyamot tart. A tanfolyam vezetője: Györkes Mihály, aki a gyümölcs-termesztést adja elő, délelőtti elméletileg, délután gyakorlatban. Ezzel kapcsolatban a méhészeti előadások is lesznek, melynek előadója Lakatos Tivadar, az ismert méhészművész. A baromfitenyésztésé pedig Lőrinczy László kadácsi unitárius lelkész aki külföldi és saját tapasztalatai alapján fog megbeszélő előadásokat tartani.

— **BALBO MA SEM STARTOLT.** Londonderryből jelentik: Tekintettel arra, hogy a meteorológiai intézet jelentése ma is kedvezőtlen volt, Balbo olasz légügyi miniszter startját újból elhalasztotta. Valószínűleg holnap reggel az olasz légisereg flotta mégis utnak indul.

— **Felvétel az oradeai orth. zsidó fiú- és leánygimnáziumba.** Az oradeai orth. zsidó hitközség közel felszázados fiú- és leánygimnáziumaiban, Erdély egyetlen orth. zsidó nyilvánossági jogú középiskolájában, az 1933-34. tanévre szóló jelentős kezések folyamában vannak. Ez iskolákban bármely osztályába első ízben beiratkozni szándékozók helyük biztosítása céljából haladéktalanul nyujtsák be a felvételi iránti kérelmüket az iskola igazgatóságához. Mindkét gimnázium négy-négy osztályos. A fiúgimnázium talmudthoráival is kapcsolatos. Benyújtandó okmányok: iskolai, születési, újraoltási és állampolgársági bizonyítványok. Folyamodványmintákkal és minden egyéb felvilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság. Válaszbélyeg mellékelendő.

— **ELFOGTA A NAGYVÁRADI TRAFIKOK RÉMEIT.** Nagyváradról jelentik: A rendőrség letartóztatta Veres Károly és Bolba András betörőket, akik fosztogatásaikkal az összes nagyváradnyef trafikokat rettegésben tartották. A két jóbarátot kilenc rendbeli betöréssel vádolják. A rendőrség nyolc orgazda ellen vezetett be vizsgálatot.

— **A nagyvárad nyugdíj fizetések sorrendje.** Tudósítónk jelenti: A nagyvárad pénzügyigazgatóság — miután a kiutalás megérkezett — közzétette a nyugdíj-kifizetések sorrendjét: Július 4-én, kedden az 1000, szerdán a 2000, csütörtökön a 3000, pénteken a 4000, szombaton az 5000 lejig terjedő, míg a jövő hét hétfőjén az 5000 lejtől 10.000 lejig terjedő nyugdíjak kifizetésére kerül a sor.

VICHY-ETAT TERMÉKEI

VICHY-ETAT SÓ Az ásványvízből kivont természetes só alkalikus viz készítésére.

VICHY-ETAT PASZTILLÁK 2-3 pasztilla étkezés után megkönnyíti az emésztést.

VICHY-ETAT TABLETTÁK Az emésztés elősegítésére szolgáló szikvíz otthoni elkészítésére.

Óvakodjunk az utánzatoktól és hamisítványoktól!

Vezérképviselő: PHILIPPE FINKELSTEIN, București, Strada Câmpăneanu 20.

Tárgyalások a kolozsvári törvényszék folyosóján és a teremben

Tárgyalás ítélet nélkül, Marosvásárhelyről és egyebekről

A röpcések a bíró előtt

Kolozsvár, július 5

Hétfő reggel. Kilenc óra.

A törvényszék folyosóján rengetegen várakoznak. Legtöbbjük vádlott. Kevesen vádlottak. Vádlottak, akik között látom Marosvásárhelyi, a kolozsvári közönség kedvenc cigányprimását. Vannak páran vidéki falusi emberek, kik eljöttek a törvény elé, Isten tudja miért, tanuk és vádlottak. Vajon a szorgos munka között akad idejük olyasmit cselekedni, amiért kemény bírói ítélet elvárható a fejükről? Vannak a várakozók között törött, életharcban elkopott emberek. Bányászok, kik röpcéket osztogattak. A helybeli munkások és munkanélüliek, a selyki múlt év május elsején vörös zászló alatt tüntettek a kolozsvári sétátérén mártírjáról hazajövet, este hét órakor. Most ott mind együtt vannak, nemsokára a vádlottak padján ülnek. Mert az a május, oh, az a május elseje, a világ munkásságának nagy ünnepe annyira elragadta a lelkeket, hogy átlendültek a törvény paragrafusain. A szendülő élet, mely harmonizált a gyöngyös fühből, a madárkák ujjonnan megszövegelt torkából, a bőkézzel szétszórt napsugarakból, oh, az a május elseje az elmúlt években kilendítette őket a paragrafusokból. Most itt várakoznak, hogy pár pillanat múlva szemtől-szembe álljanak azokkal a törvényekkel, melyekről akkor fog megfeledeztek...

UJSÁGIRÓK

Pár perc múlva egy másik beszélgető csoportra leszek figyelmes. Odamegyek hozzájuk s hallgatom, hogy miről diskurálnak. Krenner Miklós dr., Szentimrei Jenő és Végh József. A szót Krenner Miklós veszi. Szinte csodálatos temperamentummal adja elő Krenner — akinek ugy látszik — még a kinosan hoszadalmas sajtóper, sem a rettenetes operáció, amiken nemrég esett át éppen eléggé öreg szervezete, — a marosvásárhelyi élményeit. Mindjárt egy interjú a kiváló öreg publicistától, hogy milyen impressziókkal távozott a marosvásárhelyi nagygyűlésről, amely magának oláza „erdélyi magyarság parlamentje” jelentést adta, — persze csak saját hivatalos közlönyében (ezt nem Krenner mondta), s ez a parlament annyira tulfejlett a demokráciában, hogy helyénvalónak tartotta vérszót verni egy felszólaló falusi gazdát. Krenner nem kommentál, ez felesleges is, csak az eseményeket mondja el, de ezek éppen valójáig beszélnek Krenner helyett. Sándor József kiállt a végső felfokozott dühével, hogy „dobják ki!” Reárohantak, kitádozták. Csak ezeket mondja el Krenner. S én látom, érzem a szavaiban, hogy az erdélyi magyar politikával baj van. Nem a politikával. Talán a demokráciával, a dolgozókkal, a falusiakkal, városiakkal, kisiparosokkal. Szóval: az egész magyarországgal baj van. Csak a politikusokkal nincs semmi baj. Aztán elmondja, hogy Bernády György az első sorban, minden feltűnés alól lehetőleg kibújva ült, szerényen, mellőzötten. Alig beszéltek vele. Még felhivatalosan sem üdvözölték, Bernádyt mégis illett volna egy-két szóval üdvözölni, legalább felhivatalosan.

„HÁTUL MINDEN RENDBEN VAN!”

Krenner Miklós azután Desbordes Ernőtől beszélt, akinek Bethlen gróf elnök szó jogot adott a nagygyűlésre. Mikor Desbordes az ajtóhoz közeledett, hogy bemenjen és elmondja a maga véleményét, valószínűleg az állásrendőrsztag vette körül, nehogy erőszakkal is bemenjen a terembe. (Hát, ilyen ez a mi szomorú erdélyi demokráciánk.)

Mindzeket Krenner nem jegyzi meg, a mint beszélget a körülötte állókkal, csak az eseményeket kommentálja rideg valóságokban. Krenner csak azokat mondja, amiket látott. De vajjon mit gondol melléje?

Ellenben az ősz publicista elmond valamit:

— Már megtörtént a felszólaló falusi

gazda kituszkolása, akkor Sándor József feláll, sajnálkozását fejezi ki, hogy „magyar testvéreim” szemben így kellett eljárni — s ekkor a hátulsó sorokból egy hang felkiált:

— Hátul minden rendben van!

Általános derűltég villan át a nagygyűlés részvevőin.

Mi is jóízűen neveltünk: „hátul minden rendben van!”

CSIKI ÉLMÉNYEK

Szentimrei Jenő vadonatúj székelly posztó ruha van. Szürke. Csikban csináltatta. Tegnap vette fel először. Jól fogott Csiksomlyóról hazajövet a hűvös éjszakában. A nép posztója, még a szabója is a Székelyföldről került ki, de van benne vallami kellemes, kulturált elegancia.

Szentimrei Csikról beszél s a somlyói ünnepélyekről. Filmezni voltak. Janovics

Beszélnék a névtelenek is

A bírák és az ügyész fekete talárban bevonulnak a tárgyalóterembe. Csend lesz. Feszült izgalom.

A második padba ülök. Elöttem bányászok ülnek kilencen.

— Hová valósiak? — kérdezem

— Egeresiek.

— Miért vannak itt?

— Röpcé, uram, röpcé..

— Magát hogy hívják?

— Tamásuk Miklós.

Jenő színigazgató „íróasztalát hazavitte” a kolozsvári magyar színházból. Filmezéshez fogott. Elmentek Somlyóra, hogy lefotografálják a felvonuló székelly lányokat, az egész ünnepeket, mely már ugyanis minden kommentár nélkül nagyszerű reklám lenne a székellyeknek.

Szentimreinek csak az a szerepe volt, hogy a filmezés engedélyi részét elintézzék. A hatóságok meg is adták az engedélyt, de akadékoskodtak a rendező apácák. — Mert a szent dolgok mellé korcsmai jelenetek kerülhetnek, — mondták, stb. stb. Elvből nem egyeztek bele, sőt harcoltak a filmfelvétel ellen. Mégis ment valahogy. De délután, amikor zárthelyiségbe került az ünnepély, egy kis akadály merült fel a fényképezésnél. Egy pap a gép elé állott s onnan osztogatta az áldást. Valahogy helyet nyitottak a sugaraknak. Ekkor egy apáca állt a gép elé, éppen az, aki legesküdtebb ellenségnek bizonyult a mozival szemben. Itt csak furlang segíthet. Janovics András, a volt színigazgató unokaöccse, illedelmesen megszólítja az apácát:

— Ja, kérem, mi még nem is beszélünk meg az engedély ügyét. Szabad egy pillanatra?

Az apáca Janovicsal félrehuzódott, tiltakozott a filmfelvétel ellen, haragosan, szenvedélyesen, Janovics fokozta a vitát, belémelegedett a beszédbe.

Közben pergett akadálytalanul a gép.

Az apácák úgy látszik nem szeretik és nem akarják a reklámot...

— És a többiek?

— Fux János, Pál István, Györgyfalvi Ferenc és Béla, Starcz János, Sesták József, Ember Aladár, Mihele Sándor.

Tamásukat vallatom halkan.

— Elmondja, hogy miért van itt?

— Tavaly választáskor röpcédulákat osztogattunk, amelyeknek propaganda céljuk volt, hogy a dolgozók-blokkjára szavazzanak. Gyülesezünk az erdőn is, ahol a mi nyomoruságos életünket tárgyaljuk

621 embert ítélték halálra a bolgár terroristák

Eddig 30 ítéletet hajtottak végre

Szófia, július 5.

Emlékeztet, hogy nemrégiben a katonaság a bolgár kormány rendeletére valósággal megszállotta az egész fővárost és végigkutatatta az összes házakat, hogy a politikai gyilkosságokat végrehajtó szervezeteket letörthesse. Hivatalos jelentés szerint ez alkalommal megtalálták a fekete listát azokról, akiket a

macedon terroristák el akartak tenni láb alól. Nem kevesebb,

mint 621 név szerepel rajta.

Ezek közül harminc „ítéletet” már végre is hajtottak. A kormány állítólag most teljes eréllyel nyakára hág a terrorista üzemeknek, amelyeknek már sokan estek áldozatul.

Heves vita után megszavazták Nagyvárad 20 milliós kölcsönét

Nagyvárad, július 5.

A városi nagytanács ülésén a 20 millió lejes kölcsön megszavazása körül heves vita támadt.

Soós (alpolgármester): A város a pusztulás szélén áll, csak a kölcsön mentheti meg! A tisztviselőket és a nyugdíjasokat nem tudjuk fizetni közmunkákat létesíteni.

Kohári (dolgozóblokkista): Miféleké?

Soós: A postatakarék kijelentette, hogy ha nem fizetjük a rézlejteket, csak a kamatokkal, akkor sem lesz baj!

Böszörményi: Miért nem jöttek kész munkatervvel? Három hét óta lett volna erre idő! Így nem szavazunk a kölcsön mellett!

Gyarmati (dolgozóblokkista): A kölcsön megszavazása a város becsapását jelenti! Kérdelem, mennyiben jelent jótéményt a városra, ha Jenei, Dancse, Bitumen és a többi nagyszállító megkapják a pénzt. Jenei a szállításoknál különben is becsapta a munkanélkülieket. Felvehet-e kölcsönt egy olyan város, amelynek már 50 millió lej adóssága van? Kétszázmillió lej vagyona van a városnak ingatlanokban, de azok parlagon hevernek. Az Apolló-palotában ingver laknak a protokciók. Miért nem segítenek ezeken?

Egy polgármesternek tizenöt méter hosszúságú luksuszfürdője van a kertjében, nemsokára filmfelvételt készítenek róla! Az ilyen ember nem ért a szegények dolgozóhoz! Nem hagyjuk félrevetetténi magunkat.

Több erőteljes összeházas után a kölcsönt 28 szavazattal 7 ellenében megszavazták.

Snott Tilden Bukarestben

Bukarest, július 5.

Tilden bukaresti vendégszerzését elmosta az eső. Csak egy mérkőzést lehetett teljesen lejátszani, a másodikat félbehagyták egyenlő eredménnyel:

Eredmények: Tilden—Barnes, 6:8, 6:0, 6:0. Tilden, Barnes—Morpurgo, Poulieff, 6:3, 3:6, 1:1.

A páros mérkőzésen a bukarestiek szépen indultak és hefejezés esetén kétes lett volna az amerikaiak győzelme.

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, migren idegzsák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyá-ban) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

meg. Naponta nyolc órát dolgoztunk a bányában, kilen-tíz lej óraberért.

Megmondja őszintén, hogy ők bizony el voltak nagyon keseredve, mert már két hónapja nem fizetett akkor nekik a bányai igazgatóság.

Este rajtaütöttek a csendőrök. Elfogták, megverték. Kolozsvárra hozták az ügyészségre. Györgyfalvi akkor tizenegy napot ült fogságban. Nyolcukat verték meg a csendőrök, 6 is köztük volt. Tamásuk 4 hétig volt elzárva Désen. Majd elbocsátották a bányától.

— Mondjon még valamit — faggatom.

— Mit hogy mondjak? Nyomor! Nyomor! Nyomor!

Itt ugy elhangosodott a beszéd, hogy a bíró csendre intett bennünket.

Megfigyeltem Tamásuk kezét, amint előttem hadonászik. Nagy fekete foltok vannak a tenyerén. A munka. A bánya. A bírák halkan beszélgetnek. Ítéletet hoznak. Még ez nem az egeresieké, mert az ők tárgyalását tanuk hiánya miatt elnapolták.

A bírák felmentenek és ítélkeznek. Igazságot keresnek.

Nekik ez a kenyerek.

S a teremben csend van, izgalom, sokféleség.

Kovács György

Kiválogatták a nemzetközi női atlétákat

Brassó, július 5.

A vasárnapi országos atlétikai versenyek alapján a következő hölgyatlétákat válogatták ki a magyarok elleni nemzetközi atlétikai versenyekre: Angela Petrovici, Dahinten, Zaharides, Engster, Minster Saiuciuc, Fromm, Rhein, Tabacu, Bock.

A válogatottak csütörtökön indulnak Magyarországra.

Rövid sporthírek

Hiden, a bécsi WAC kapusa, többszörös osztrák válogatott leszerződött egy évre a párisi Racing Clubhoz.

Az Olympique Lille, francia bajnokcsapat, elszípkázta a magyar-holland mérkőzésen Simonyit, a magyar válogatott jobbösszekötőjét.

Biri tizenegyszeres magyar válogatott kapus apróhirdetésben ajánlkozik névtelenül. Értesüléseink szerint Torinóban szerződik le.

Az Elektromos csapatát vendégül látja 18-án a brassói CFR is.

Az Universitatea—Ripensia nemzeti bajnoki döntőre még a bírókérdést nem tisztázták. Az Universitatea Denis Xifandot, a Ripensia pedig Morar Teofil ajánlja bírónak.

Mindazoknak, akik magukat gyengének és kimerülteknek érzik a

BIOGLOBIN

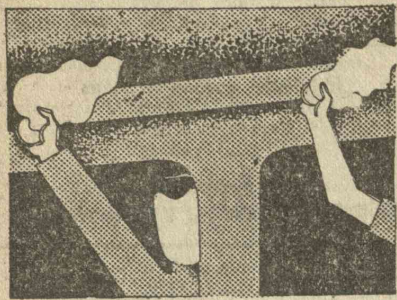
uj életerőt ad

Vérképző, izomerősítő, idegerősítő, étvágygerjesztő és élénkítő szer.

Kapható a gyógyszerárakban, vagy a készítőnél:

FABRIIUS GUIDO
„MEDVE” gyógyszertára
Nagyszeben—Sibiu

A B.L. nyaralattatási akciója

Octavianu H. com. Mercurea-Nirajului. Jud. Mures. Nyaralni mennék 6-8 hétre, teljes ellátásért, román nyelv és helyesírás oktatását vállalnám, több személy részére is. 20 éves, felsőkereskedelmi iskolát végzett fiu, magyarul is beszélek.

Keresek Brassóban július 15-től aug. 15-ig jófékvésű helyen kétágyas nagy szobát, földszinten, feltétlen konyha, fürdőszoba, kerthasználattal. Ajánlatokat Morway, Stradella Sft. Spiridon 7. Bucuresti.

Keresek Szovátán 4 felnőtt és 2 gyerek részére 2 szoba és konyhahasználattal lakást, fürdő közvetlen közelében. Kérek

A B. L. vendéglátó szelvénye

Kivágal és beküldeni!

Név .....

Foglalkozás .....

Lakóhely (a helység nevét románul és magyarul) .....

Utolsó posta .....

Vasutállomás .....

Fürdőni lehet-e és hol? .....

Kirándulni lehet-e és hová? .....

Érdős hegység van-e a közelben? .....

Hány szobát akar kiadni? .....

Hány vendéget óhajt? .....

Milyen hónapokban, mettől-meddig fogad vendégeket? .....

Szülők nélkül vállalja-e gyermekek nyaralattatását? Ha igen, hány gyermeket és milyen korúakat? .....

Mit kér egy személy után naponta? .....

Mit kér egy gyermek után naponta? .....

Hányszori étkezést ad naponta? .....

MEGJEGYZÉS: .....

Cserépkályhák és kerámiai cikkek kedvező árakon:

BERGEL

cserépkályhagyár
Râșnov-Rozsnyó.

Közvetítési iroda

Révész és Elisei Gábor

Brassó, Korona-szálló épület. Telef. 5-72

Foglalkozik: házak, telkek eladásával, üres és utórozott szobák és lakások bérbeadásával, értékesít bankbetétkönyveket, lebonyolít különféle tranzakciókat és legelőnyösebben közvetít pénzkölcsönöket.

áránlatokat azonnal következő címre: Özv. Hart Adolfné, dr. Kemény Miklós címén Mercurea-Ciuc.

Zajzon (Zizin) fürdő Brassótól 14 km. (naponta négyszeri autóbusszjárat), tenger felett 610 m., szélmentes, hegyek és erdőtől övezett völgyben fekszik. Jódos és vasas gyógyásványvizek. Gyógyhatásuk elsőrangú érlelmeszedés, rendellenes vérkeringés, vérszegénység, női bajok, gyomor, vese és májbántalmak, valamint a légzőszervek hurutos bántalmi eseteiben. Meleg vasas kádfürdők. „Lobogó” hideg szénsavas fürdő reumatikus és általában hülékes bántalmak ellen. Nagy uszoda, közelben szép séta és kiránduló helyek. A 30 holdas fürdőparkban délelőtt és délután 2-2 órát jazz-el kombinált elsőrangú cigányzenekar játszik, estként beléptidíjmentes táncmulatságok, ugyanott hideg büffé, cukrázsda. Falusi lakóházakban tiszta szobák havi 1000-1200, villákban 1200-1800 lejért kaphatók. „Concordia” fürdőszálloda-étteremben kifogástalan teljes pensio napi 100 konyha) teljes pensio 4 holdas parkszerű zaj- és portmentes kertben, szépen berendezett szobákban napi 150 lejért Fürdőigazgatóság Zizin, Jud. Brasov.

Özv. Vajna Kálmánné, fürdőigazgató özvegye Baia Borsec, Borszék-fürdő. Jud. Mures. V. á. Borsec, u. p. Toplița Romana. Szénsavas és borvízfürdő. Gyönyörű kiránduló helyek. 3 szobában 5 vendéget fogadna állandóan. Gyermekek csak szülőkkel. 3-5-szöri étkezés, ár meggyezés szerint. A villa park közepén fekszik.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

H. J., Gyulafehérvár. Az eddigi álláspont szerint a bank teljes értékben köteles a saját betéti könyvét oltan fennálló adósság rendezésére elfogadni. Kényszerügyezésben áltó bankokra vonatkozólag ez vitás. A vita eldöntését a végrehajtási rendeltől várják, a mely még mindig nem jelent meg.

B. F., 20.531. A joggyakorlat szerint az Ön házígazdájának van igaza.

G. F. A konverziós törvény 12-ik szakasza értelmében a hadirokkant követelése 150.060 lejig nem esik konverzió alá s így az adós

tertozik fizetni. 021.024-75.567. előfizető. Ha Ön a konverziós törvény életbelépte után tette be pénzé a hitelszövetkezetbe, akkor azt az intézet szabályainak figyelembevételével köteles az intézet visszalizetni.

Uj előfizető. Tudomásunk szerint az adó amnesztia határideje letelt. Aki eddig nem jelentette be az elmulasztottakat, az ma már nem pótolhatja azt. Tekintettel azonban arra hogy a pénzügyi rendeletek naponta szaporodnak és ezekről a nyilvánosságot nem szokták tájékoztatni, tanácsoljuk, nezesen utána az illetékes pénzügyigazgatóságnál dolognak.

M. A. és társai. 1. Ha a törvényben megszabott feltételek fennforognak, akkor igen. 2. Ha van a hitelező kezében Önöktől váltó, akkor nem szükséges újat adni. Az új váltó adására kiszabott határidő egyébként le is járt már. 3. Az adósság ott rendezendő, ahol a váltó van. Helyesebben, ha az az intézet, melynek adóssái voltak, leszámította egy más intézetnél, akkor az lett a váltó birtokosa és így ott kell rendezni az adósságot. 4. Anuak a banknak betétkönyvével, melynél váltója van, az adósság rendezhető. A Nemzeti Banknak is vannak betétjei és betétkönyvei. 5. A végrehajtási utasítás meg fog jelenni, valószínűleg a közeli időben.

N. J. C. Ha bizonyítható, hogy Ön a házasság megkötése előtt nem tudott a nő betegségéről, akkor a házassági jogról szóló törvény 54-ik, illetve 55-ik szakasza alapján megtámadási kereset indítható. A kereset attól a naptól számítva, mikor a megtevesztést megállapította, egy esztendő alatt indítandó meg. Ha erre határozza el magát, okvetlenül ügyvédhez kell fordulnia.

Érdeklődőnek, Nagykároly. A végrehajtási utasítás még nem jelent meg. Ha megjelenik, azonnal foglalkozni fogunk azzal.

Gyergyó. Ha a törvényben megszabott feltételek önnel szemben fennállnak, akkor a bank nem hajthatja most fel követelését, a meghozott ítéletet sem hajthatja végre.

M. I., Lugos. 1. Ügyvéd nélkül a válóperit keresztül vinni nem lehet. Felesége köteles Önt oda követni az országban, hova Önt a megélhetés szólítja. Ha e kötelességeek nem tesz eleget, vagy ha igazolni tudja, hogy első férjével összeköltözött, akkor sikerrel indíthat ellene válókeresetet. Ha a perben felesége vétkességét megállapítják, akkor a per költségei is reá esnek és Ön tartást sem köteles fizetni. Hogy milyen okmányokra van szükség, azt az ügyvéd megmondja. 2. Hitelezőinek van joguk Önt perelni. A követelés rendszeren 50 év alatt évül el. Próbáljon meg egyezkedni hitelezőivel. Ha Önnek ma sem-

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei, vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Állástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Kisebb családi házat venni. Ajánlatokat „Kézpénzzel fizetek” jellegre a kiadóba kérek. 11951

Kitűnő alkalmi vételek!

3 „Brennabor” védjegyű kerékpár, vadonatui, mélyen leszállított ároban.
1 revolver-esztergápad „Langer Cnemnitz” védjegyű, vadonatui.
1 „Chrysler”-gyártmányú használt autómobil.
4 irógép — 3 nagy, 1 kicsi — használt állapotban
Brassó, Weiss Mihály-utca 19 udvarban, balra, 1 ajtó

Egy jókarban levő benzines cséplőgarnitúrát, 1200-as, elcserelelnék egy 900, vagy 1000 garnitúrával, esetleg eladnám. Cim: Sever Nini, Gara Rupea. 12013

Keresek egy modern, jókarban levő gyalugépet, nut és féderrel. Cim a kiadóban. 12011

Állást nyer

Élelmes fiatal segéd, vagy leány rőfös üzletben azonnal felvétetik. Románul beszélő előnyben. Teljes ellátás és fizetéssel. Grossberg Franciska, Csikszereda. 12009

Állást keres

Elsőrendű varrónő nagyon olcsón házakhoz ajánlkozik Svábné, Hosszu-utca 17.

Lakás

MODERN 3, VAGY 4 SZOBÁS LAKÁS, minden komforttal és kerthasználattal, Kut-utca—Kis-utca sarok, azonnalra kiadó. Cim 12010. szám alatt a kiadóban.

Vegyés

PÁLINKA-FŐZDE, Brassó. Plevna-utca 5. (Külváros). Gyümölcsből és seprőből pálinkafőzést vállal. 11932

MERA & COMP autóbusszvállalat

1933 május 20-tól minden nap kétszer indít autóbusszjáratot

Cluj-Dej-Bistrița-Baia-Mare-Satu-Mare között

Indulások Clujról:

indul Clujról	—	—	5 ³⁰ és 15 ⁰⁰ órákor
érkezik Dejre	—	—	7 ³⁰ " 17 ⁰⁰ "
indul Dejről	—	—	7 ⁴⁵ " 17 ¹⁵ "
érkezik Bistrițára	—	—	9 ⁴⁵ " 19 ¹⁵ "
érkezik Baia Maréra	—	—	11 ⁰⁰ " 20 ³⁰ "
érkezik Satu-Marera	—	—	12 ⁰⁰ "

Indulások Satu-Mare—Baia-Mare és Bistrițáról:

indul Satu Mareről	—	—	13 ⁰⁰ órákor
indul Baia Mareről	—	—	4 ³⁰ és 14 ⁰⁰ "
indul Bistrițáról	—	—	5 ³⁰ " 15 ¹⁵ "
érkezik Dejre	—	—	7 ³⁰ " 17 ¹⁵ "
indulnak Dejről	—	—	7 ⁴⁵ " 17 ³⁰ "
érkezik Clujra	—	—	9 ⁴⁵ " 19 ³⁰ "

Cluj-Satu Mare között naponta csak egyszeri közlekedés. — Kényelmes utazás. — Pontos közlekedés — Uj kocsikkal. — Indulás Clujról a főposta melletti autóbusszállomástól

nije sincs, szívesen egyezkednek, ha Ön garantálja az egyezségi összeg megfizetését. Sz. V., Vargyas. A vasárnapi munkaszünetéről szóló törvény nem vonatkozik a mezőmunkásokra és mezői munkákra. A munkai ügyi felügyelőséget újból megkérdeztük a leghatározottabban fenntartja ezt az álláspontot. Ha tehát az előjáróság okvetetlenkedik, tessék a fősztalgarabirónál, vagy a prefektúrán orvoslást keresni, utalva a munkai felügyelőségen adott utasításra

Hogyan éljen a gyomor és bélbajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.
Gyakorlati tanácsok gyomor- és bélbetegségekben szenvedők részére. Ára 78.— lei.
Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Az inyesmester szakács-könyve

Kétszáz kitűnő befőzési recept háztartási konzerv-készítés minden fajtájából. Ez a hatalmas kötet, összesen 2500 étel és ital készítését írja le. Ára csupán 144 lej. Portó 20 lej. Utánvétellel 170 lejbe kerül. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

A legújabb divat SZABÁSZATI TANKÖNYV

Szakiskoláknak és magántanulások részére.
Írta: K-né MARGITAI MARIS.
Tartalmazza:

a modern francia és angol női ruha

szabás-rajzát, szabását, összeállítását, varrást és kidolgozását. — Rövid ide alatt már a 8-ik teljesen átdolgozott kiadás jelent meg. A könyv ára 204. Vidékre portó Lei 20

Kapható: Brassói Lapok Könyvosztályában

A CUKORBETEG KOSZTJA

Írta: Dr. HORVAY LAJOS főorvos
Ára 78 lej
Kapható a BRASSÓI LAPOK Könyvosztályában

Budapesti Könyvnap legnagyobb szenzációja

ZILAHY LAJOS: Két fogoly

Új kiadásban megjelent regénye. A 404 oldalas regény ára egész vászonkötésben csak 90.— Lei

Kapható: A Brassói Lapok Könyvosztályában.

Értesitem t. városi és vidéki vevőimet, hogy Witting Ferenc ur a Bedners & Witting cégtől kivált és az üzletet Hugo Bedners név alatt vezetem tovább. Köszönöm a n. é közönség eddigi bizalmát és kérem további szives jóindulatát. Ezután is minden igyekezetemmel azon leszek, hogy t. vevőim igényeit minden tekintetben teljesen kielégítek.

Teljes tisztelettel:
HUGO BEDNERS
hentesáru- és szalámigyártó
Brassó